

OPETUSHALLITUS

**OPETUSHALLITUKSEN (TV 660) TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2009**

5/200/2009

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 JOHDON KATSAUS.....	4
1.2 VAIKUTTAVUUS.....	4
1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	6
1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	6
1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	8
1.3.1 Toiminnan tuottavuus.....	8
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus.....	8
1.3.3 Maksullisen palvelutoiminnan tulos ja kannattavuus	14
1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	22
1.4. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	23
1.4.1 OPH vastaa koulutuksen kehittämisestä ja edistää koulutuksen tuloksellisuutta	23
1.4.2 OPH seuraa koulutuksen järjestämistä ja koulutuksen tuloksellisuutta	29
1.4.3 Erikseen säädetyt ja määrätyt tehtävät.....	32
1.5. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	42
1.6. TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	43
1.6.1 Rahoituksen rakenne	43
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	43
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	43
1.6.4 Tase	44
1.7. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	44
1.8. ARVIOINTIEN TULOKSET	45
1.9. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ.....	45
2. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	46
3. TUOTTO- JA KULULASKELMA.....	52
4. TASE.....	53
5 LIITETIEDOT.....	55
ALLEKIRJOITUS	68

TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITTEET

- Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta
- Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot
- Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5: Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut
- Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat
- Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut
- Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 15: Velan muutokset
- Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

MUUT LIITTEET

- Liite 18: Henkilöstöä koskevat tunnusluvut
- Liite 19: Tulossopimuksen seurannan tunnusluvut
- Liite 20: Maksetut valtionavustukset

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 JOHDON KATSAUS

Opetushallituksen toiminnassa toteutettiin toimintavuoden aikana monia muutoksia. Opetushallituksen roolia opetustoimialan toimeenpanoon, seurantaan ja kehittämiseen keskittyvänä asiantuntijakeskusvirastona vahvistettiin. Opetushallitus vastaa toimialansa koulutuksen valtakunnallisten linjausten toimeenpanosta, tutkintojen ja opetussuunnitelmien perusteista, koulutuksen kehittämisestä, koulutuksen järjestämisen ja tuloksellisuuden seuranta-tiedon ja oppimistulosten arviointitiedon tuottamisesta sekä toimialan yhteisistä hallintotehtävistä ja palveluista.

Opetushallitusta koskeva asetus uudistettiin kokonaisuudessaan – asetus annettiin 4.12.2008. Asetuksen mukainen uusi työjärjestys tuli voimaan ja uudistettu organisaatio aloitti 1.1.2009. Opetushallituksessa ovat toimintayksiköt yleissivistävää koulutusta, ammattikoulutusta, tieto- ja arviointitoimintaa, koulutustoimialan palveluja sekä ruotsinkielistä koulutusta varten. Lisäksi on pääjohtajan sihteeristö. Arviointia koskevissa laeissa säädettiin Opetushallituksen tehtäviksi oppimistulosten seuranta-arvioinnit. Viraston strategiaperustan ehdotukset valmistuivat. Opetusministeriön ja Opetushallituksen välisen tulossopimuksen rakenne uudistettiin, ja tulostavoitteet esitettiin uudistetun rakenteen mukaisesti entistä konkreettisempina kolmivuotisessa tulossopimuksessa.

Muutto täysin uusittuihin toimitiloihin Hakaniemenranta 6:een saatettiin loppuun. Viraston johtamisessa haasteena oli tuottavuusohjelman henkilötöyvuosivähennysten toteuttaminen. Tuottavuustavoite alitettiin kahdeksalla henkilötöyvuodella, koska oli tarpeen varautua seuraavien vuosien tavoitteiden toteutumiseen ja viraston taloutta vakautettiin ennakkolisella tuottavuustavoitteen toteutumalla. Rahoituspohjaa vahvistettiin kahdessa valtion lisätalousarviossa. Henkilöstö- ja vuokramenoissa syntyi säästöä, mutta tietojärjestelmämenot kasvoivat 0,9 milj. euroa (vuodesta 2007 1,4 milj. euroa). Tietojärjestelmäkannan ja -palvelujen uudistamiseen varautumista varten valmisteltiin vuoden lopussa ulkoisten tietopalvelujen organisoinnin keskittäminen.

Yleissivistävää opetusta varten hyväksyttiin erityiseen maailmankatsomukseen ja kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuvan opetuksen opetussuunnitelman perusteet, maahanmuuttajille järjestettävän perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet. Lukion ja aikuisten perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita muutettiin suullisen kielitaidon arvioinnin sekä osaamisen tunnustamisen osalta. Perusopetuksen laadun parantamisen ohjelmaa (joustava perusopetus, koulun kerhotoiminta, kodin ja koulun välinen yhteistyö, oppilashuollon laatu ja palvelurakenne, oppilaanohjaus, tehostettu ja erityinen tuki, sairaalaopetus, monikulttuurisuus koulu-yhteisössä ja romaniopetus sekä vieraiden kielten valintojen monipuolistaminen) koordinoitiin ja opetuksen järjestäjille osoitettiin valtionavustuksia kehittämiseen yli 35 milj. euroa. Perusopetuksen tulevaisuuden tavoitteiden ja tuntijaon valmistelu käynnistyi avoimessa ja osallistavassa vuorovaikutuksessa eri tahojen ja asiantuntijoiden kesken. Lisäksi selvitettiin mm. kansalliskielten opetuksen tarjonnan ja laajuuden suhdetta kieli-lainsäädännön tavoitteeseen.

Toimintavuonna uudistettiin 23 ammatillisen perustutkinnon perusteet kokonaisuudessaan vastaamaan työelämän osaamistarpeita. Tutkinnot valmisteltiin modulaarisiksi. Ne voidaan suorittaa osina, ja tutkinnon osien arviointi perustuu työelämän osaamiskokonaisuuksiin. Lisäksi uudistettiin 33 ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perustetta. Tutkintojen uudistamistyötä tuettiin kehittämis- ja kokeiluhankkeiden valtionavustuksilla. Ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen edistämiseksi ja opiskeluvalmiuksien vahvistamiseksi ammatilliseen koulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen (ammattistartti) kokeilu valmisteltiin vakinaiseksi koulutusmuodoksi 1.8.2010 lukien. Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakkoinnissa keskityttiin koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2007–2012 määrällisten tavoitteiden väliarvion tekemiseen sekä valtakunnallisen osaamistarpeiden laadullisen ennakointimallin valmistamiseen. Tutkintotoimikuntien asemaa arvioitiin, ja toimintakaudelle 2010–2013 päätettiin

asettaa 151 tutkintotoimikuntaa. Ulkomailla suoritettujen tutkintojen tunnustamista koskevia ratkaisuja ja lausuntoja tehtiin 739 hakijan asiassa.

Opetushallituksen vastuulla olevien ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen, ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen opiskelijahaku- ja valintajärjestelmien toiminta ja palvelukyky oli toimintavuonna pääosin onnistunutta ja kokonaisuudessaan toimialan tuottavuuden kannalta tuloksellista. Yliopistojen yhteishakujärjestelmä oli ensimmäistä kertaa koko vuoden käytössä - laaja järjestelmä toteutui hyvin. Hakujärjestelmien toteutuksessa vältettiin merkittävät häiriöt. Sähköisesti haki lähes 300 000 – 99 % kaikista hakijoista. Sähköiset hakujärjestelmät ovat lähes kokonaisuudessaan koulutukseen hakijoiden käytössä lukuunottamatta aikuiskoulutuksen osa-alueita. Erillisiä maanlaisia vaihtoehtoja ei juuri käytetä.

Opetushallitus valmisteli ja toteutti onnistuneesti osuutensa valtionosuus uudistuksissa. Esi- ja perusopetuksessa siirryttiin vuoden 2010 alusta ikäluokkapohjaiseen rahoitusmalliin osana kuntien peruspalveluiden rahoitusta. Ammatillisen peruskoulutuksen tuloksellisuusrahoituksen osuutta laajennettiin, ja ammatillisessa lisäkoulutuksessa otettiin käyttöön tuloksellisuusrahoitusmalli. Opetusministeriön toimeksiannosta tehtiin valtionosuuksien käyttöä koskevia tarkastuksia, joiden kohteena oli erityisesti oppisopimuskoulutus.

Oppimistulosten arvioinnin ohjelmaa laajennettiin osana opetusministeriön vahvistamaa koulutuksen arviointisuunnitelmaa. Vuonna 2009 valmistui perusopetuksen ruotsin kielen oppimistulosten arviointiraportti (11/2009) sekä laadittiin taito- ja taideaineiden sekä äidinkielen/modersmälet oppimistulosten seuranta-arviointeja koskevat mittarit sekä ammatillisen koulutuksen näyttöjä koskevat palauteraportit.

Opetushallituksen järjestämien maksullisten koulutustilaisuuksien koulutettavapäivien lukumäärä oli 12 200, missä oli kasvua 19 % edellisvuodesta. Liiketaloudellisten suoritteiden tulot ylittivät tavoitteen 50 %. Julkisoikeudellisten suoritteiden tulot olivat suunnilleen tavoitteen tasolla, mutta vähenivät vuodesta 2008. Kertomusvuonna käynnistettiin vähälevikkisen oppimateriaalin ohjelman mukaisesti 44 oppimateriaalin tuotanto.

Toimintavuonna Opetushallitukseen tilivirastona kuuluivat kaksi kielikoulua (Helsingin ranskalais-suomalainen koulu ja Suomalais-venäläinen koulu, yhteensä 1 525 oppilasta), seitsemän yleissivistävää erityiskoulua (Mäntykankaan, Ruskeasuon, Jyväskylän näkövammaisten, Haukkarannan, Tervaväylän koulut sekä Mikael-koulu ja Svenska skolan för synskadade, yhteensä 472 oppilasta), Helsingin eurooppalainen koulu (40 oppilasta) sekä Saamelaisalueen koulutuskeskus (peruskoulutuksessa 124 oppilasta), Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus (Meriturva, koulutettavapäiviä 4 700) ja Opetusalan koulutuskeskus (koulutettavapäiviä 24 700), joka muuttui osakeyhtiöksi vuoden 2010 alussa. Tilivirastoon vuonna 2008 kuuluneet viisi ammatillista erityisoppilaitosta siirtyivät muiden koulutuksen järjestäjien omistukseen vuoden 2009 alussa.

Opetushallituksen henkilöstön yleistä työtyytyväisyyttä kuvaava yleisindeksi (3,2) on vuosien 2008–2009 aikana ollut vakaa. Eri osa-alueista vuodesta 2007 ovat nousseet johtamista ja työoloja kuvaavat indeksit. Korkein osaindeksi - 3,7 - on työn sisältöä ja haasteellisuutta mittaavassa indeksissä. Henkilöstön työhyvinvoinnin seuraamista, osaamisen vahvistamista ja tarvittaviin toimenpiteisiin vastaamista pidetään tärkeänä toiminnan tuloksellisuuden varmistamiseksi ja tuottavuusohjelman toteuttamiseksi. Opetushallituksen strategian mukaisesti: osaamisen ja sivistyksen parhaaksi.

1.2 VAIKUTTAVUUS

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Opetushallituksen toiminnalle asetettujen tulostavoitteiden yhteydessä on ilmaistu myös toiminnan tuloksen vaikutustavoite, jolla Opetushallitus pyrkii vaikuttamaan yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Jäljempänä tulostavoitteiden toteumatiedoissa on kuvattu mahdollisuuksien mukaan vaikutustavoitteen toteutuminen.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Valtionavustusten käsittely-, päätös- ja seurantaprosessit

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Kaikilla asiakkailla on käytössään valtionavustusten sähköinen palvelukanava. Avustushankkeiden toteutuminen tehostuu.</i>	<i>Valtionavustuksissa toimivat hakukriteerit sekä seuranta- ja raportointijärjestelmät päätöksenteon tueksi. Syyskuusta 2009 alkaen hakemuksia käsitellään ja päätöksiä tehdään SALAMA-järjestelmässä. Valtionavustustoiminnan raportointi, tarkastus ja seuranta organisoitu uudelleen. Vuonna 2008 päättyneistä hankkeista koottu yhteenvedot johtopäätöksineen. Määrärahojen käytön seurantaraportointia kehitetty ja selkeytetty.</i>	Uudistetut valtionavustusohjeet on otettu käyttöön. Avustusprosessin asiakirjapohjia on yhtenäistetty ja yhteen sovitettu SALAMA-asianhallintajärjestelmän vaatimusten mukaisesti sekä avustettavan toiminnan malleja on yhtenäistetty. Avustusten käytön valvonta- ja tarkastustoiminta on eriytetty talous- ja suunnitteluosastoon.	Vuoden 2008 päättyneiden hankkeiden yhteenvedoa ei voitu toteuttaa, koska hankkeiden raportoinnilla ei ollut yhtenäistä linjaa. Ohjeita on kehitetty ja käytäntöjä selkeytetty vuoden 2009 toiminnan osalta, ja yhtenäistäminen on vielä kesken. Hallinnonalan yhteisen SALAMA-järjestelmän viivästyminen on siirtänyt yhtenäisen prosessin käyttöönottoa.

Taulukossa 1. on esitetty Opetushallituksen toimintavuonna myöntämät valtionavustukset. Liitteeseen 20. on koottu kaikki vuonna 2009 maksetut valtionavustukset.

Taulukko 1. Opetushallituksen myöntämät valtionavustukset vuonna 2009.

HANKERYHMÄ	PÄÄTÖKSET (KPL)/JOISTA RUOTSINKIELISIÄ	MYÖNNETYT YHTEENSÄ €
Yleissivistäväkoulutus		
Järjestöjen valtionapu	23/2	1 136 000
Kerhotoiminnan kehittäminen	315/21	7 000 000
Koulujen kansainvälistäminen	150/10	970 000
Monikulttuurisuustaitojen kehittäminen	45/1	1 000 000
Perusopetuksen vieraiden kielten opetuksen kehittäminen	60/1	1 635 200
POP Oppilaanohjauksen kehittäminen, päätökset elokuun alussa	122/5	4 000 000
POP Oppilashuollon laadun ja palvelurakenteen kehittäminen	117/3	2 400 000
POP Tehostetun ja erityisen tuen kehittäminen (Kelpo)	261/20	7 920 000
Romanilasten perusopetuksen kehittäminen	16	600 000

HANKERYHMÄ	PÄÄTÖKSET (KPL)/JOISTA RUOTSINKIELISIÄ	MYÖNNETYT YHTEENSÄ €
Yleissivistäväkoulutus		
Saamen ja romanikielen opetus	9	50 000
Saamenkielisen oppimateriaalin tuottaminen Saamelaiskäräjille	1	258 000
Taiteen perusopetus	190/2	352 500
Vapaan sivistystyön va tieto- ja viestintätekniiikan kehittämiseen	29	266 000
Vapaan sivistystyön opintosetelit	246	
Vapaan sivistystyön valtionavustukset erityisavustus kokeilu ja kehittämistoimintaan	171	1 123 000
Vieraskielisten oppilaiden su/ru toisena kielenä ja muu opetuksen tuki sekä oman äidinkielen opetus	310	6 000 000
Yleissivistävän koulutuksen oppimisympäristöjen kehittäminen	303/16	3 886 000
YHTEENSÄ	2368/127	41 413 700
Ammatillinen koulutus		
Ammatillisen erityisopetuksen palvelu- ja kehittämistoiminta	25/1	150 000
Ammatillisen koulutuksen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen kokeilutoiminta (ammattistartti) ja laajennettu työssäoppiminen	48/1	3 934 600
Ammattikoulutuksen kansainvälistyminen	43/1	700 000
Ammattikoulutuksen oppimisympäristöjen kehittäminen	79/4	961 000
Ammattiosaamisen näyttöjen toimeenpanon tuki	61/2	1 200 000
FINECVET 3 -hankkeet	6	100 000
Maahanmuuttajien aikuiskoulutuksen kehittäminen	58/1	300 000
Maahanmuuttajien ammatillisen koulutuksen kehittäminen	24/1	200 000
Tykypassi	29/2	300 000
Työpaikalla tapahtuvan opiskelun ja ammattiosaamisen näytöt	54/5	1 200 000
Ammatillisen koulutuksen alakohtainen ja erityisalojen kehittäminen	21/6	1 000 000
Ammatillisen koulutuksen tutkintojen toimeenpano ja muu kehittäminen	3	1 300 000
YHTEENSÄ	451/24	11 345 600
Aikuiskoulutus		
Koulutuksen laadun kehittäminen ja näyttötutkintojen koe- ja materiaalipalvelut	235	1 500 000
Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä	398	5 000 000
Ilman valmistavaa koulutusta järjestettäviin näyttötutkintoihin	6	50 000
YHTEENSÄ	639/8	6 550 000
Opetustoimenhenkilöstökoulutus		
Opetustoimen henkilöstökoulutus		
Yleissivistävän koulutuksen liittyvä henkilöstökoulutus	136	4 426 599
Ammatillisen koulutuksen liittyvä henkilöstökoulutus	40	2 069 500
Aikuiskoulutuksen ja vapaaseen sivistystyön koulutuksen liittyvä henkilöstökoulutus	29	1 170 000
Koko opetustoimen henkilöstöä koskeva täydennyskoulutus (ml Opettaja-TV)	61	3 050 000
YHTEENSÄ	267/37	10 716 099
KAIKKI YHTEENSÄ	3725	70 025 399

1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Koko toiminnan tuottavuuteen ja tehokkuuteen liittyvät toimenpiteet	VUOSI 2009 MÄÄRÄLLISET/LAADULLISET TAVOITTEET	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Sähköinen asianhallinta</i>	<i>SALAMA –asiankäsittelyjärjestelmä käynnistetty. Valtionavustusprosessi työnkuluineen ja päätöspohjineen sekä määrärahojen ja avustusten käytön seuranta toteutettu asiankäsittelyjärjestelmässä.</i>	SALAMA-asiankasittelyjärjestelmä ei käynnistynyt tavoiteajassa ja siten valtionavustusprosessia työnkuluineen ei toteutettu järjestelmässä.	SALAMA-hanke on myöhässä n. 3 kuukautta, ja testaussuunnitelmassa on keskitytty testaukseen liittyvän tehtäväluokituksen valmisteluun.
<i>Säädösten edellyttämä arkistointi (tavoite saavutettu 11 vuodessa)</i>	<i>Kouluhallituksen ja Ammattikasvatushallituksen asiakirjoja seullottu 375 hyllymetriä.</i>	Arkiston siirto Kansallisarkistoon tai hävitettäväksi: Maataloushallituksen ja Kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston arkisto n. 65hm, Kouluhallituksen tiliarkisto 1950–1957 n. 8hm.	Suunnitelma perustuu 3,5 HTV/ vuosi kapasiteettiin. Toimintavuonna käytävissä oli alle 1 HTV.
<i>Asioiden käsittely</i>	<i>- Valitukset ja kantelut: keskimääräinen käsittelyaika 2 kk - Lausunnot: keskimääräinen käsittelyaika 1 kk - Näyttötutkintojen ja valmistavan koulutuksen järjestämisedellytysten arviointi: keskimääräinen käsittelyaika 5 kk - Valtionavustuspäätökset: käsittelyaika enintään 3 kk haun päättymisestä</i>	Asioiden käsittelyn keskimääräinen aika: - Valitukset ja kantelut 2 kk - Lausunnot 1 kk - Näyttötutkintojen ja valmistavan koulutuksen järjestämisedellytysten arviointi keskimäärin 3,6 kk - Opetustoimen henkilöstökoulutuksen, esi- ja perusopetuksen kehittämisen, maahanmuuttajaopetuksen kehittämisen, ammatillisen koulutuksen kehittämisen, oppimisympäristöjen kehittämisen valtionavustusten käsittelyaika 3 kk haun päättymisestä.	Asioiden käsittelyaikojen poikkeamat: - Maahanmuuttajien oman äidinkielen koulutukseen (vieraskielisten yleissivistävään koulutukseen) suunnatuissa valtionavustuksissa ei päästy 3 kk:n tavoitteeseen. Syynä viivytykseen oli se, että OPM:n rahojen irrottaminen viivästyi eikä lopullisia päätöksiä voitu tehdä ennen kuin rahamäärä oli varmuudella tiedossa.
<i>Tuottavuus</i>	<i>Tuottavuusmittari ja esitys tuottavuustavoitteiksi valmis.</i>	Tuottavuusmittari valmistui aikataulussa.	Esitystä OPH:n tuottavuustavoitteiksi ei tehty, koska tavoitteiden asettaminen edellyttää toteumatietoja, jotka on mahdollista saada vasta vuodelta 2009.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuutta kuvaavat tiedot kattavat koko tiliviraston: Opetushallituksen, valtion kielikoulut, valtion yleissivistävät erityiskoulut, Helsingin eurooppalaisen koulun sekä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen (Meriturva) ja Opetusalan koulutuskeskuksen (Opeko).

Taulukko 2. Opetushallituksen (TV 660) toimintamenojen ja muiden momenttien käyttö vuonna 2009–2010.

	Käyttö 2008	siirtynyt edelliseltä vuodelta	TA 2009	käytettävissä	%-osuus koko määrärahasta	Käyttö 2009	%-osuus kokokäytöstä	Siirtyy vuodelle 2010
Opetushallituksen toimintamenot	19 635 705	2 171 300	20 259 000	22 430 300		19 758 540		2 671 760
Oppimateriaalin kehittäminen ja tuottaminen	857 729	722 156	472 000	1 194 156		722 156		472 000
Hintatuki	703 024	96 976	650 000	746 976		145 259		601 717
Saamenkielisen oppimateriaalin tuottaminen	258 000	0	258 000	258 000		258 000		0
Opetushallituksen toimintamenomomentti yhteensä	21 454 458	2 990 432	21 639 000	24 629 432	13 %	20 883 955	13 %	3 745 477
Kansainvälinen yhteistyö	245 718	109 730	95 448	205 178		191 878		13 300
Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen	4 302 933	9 099 599	2 637 250	11 736 849		10 483 087		1 253 763
Ammatillisen koulutuksen kehittäminen	1 067 680	318 009	630 000	948 009		762 556		185 454
Aikuiskoulutuksen kehittäminen	271 927	216 186	652 000	868 186		383 082		485 104
Yliopistolaitoksen tutkimus- ja kehittämismenot	740 055	5 160	650 000	655 160		652 368		2 791
Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset	253 455	0	450 000	450 000		260 995		189 005
Ammattikorkeakoululaitoksen kehittäminen	0	0	110 000	110 000		0		110 000
Kehittämismäärärahat yhteensä	6 881 767	9 748 684	5 224 698	14 973 382	8 %	12 733 966	8 %	2 239 416
Opetustoimen henkilöstökoulutus	12 386 260	4 816 656	13 454 000	18 270 656		10 099 316		8 171 340
Kaluston hankinta / Opetushallitus	112 581	527 419	0	527 419		527 419		0
Valtionavustukset	35 748 941	825 140	55 006 000	55 831 140		54 463 462		956 854
Valtion oppilaitosten toimintamenot	84 977 102	4 102 873	64 545 954	68 648 827		61 438 455		7 210 372
EU/ESR yhteensä	8 750 819	0	2 843 195	2 843 195		2 843 195		0
Muiden pääluokkien määrärahat (ei alv)	536 092	0	314 879	314 879		314 879		0
Muu rahoitus yhteensä	142 511 794	10 272 089	136 164 028	146 436 116	79 %	129 686 726	79 %	16 338 566
KAIKKI YHTEENSÄ	170 848 019	23 011 205	163 027 726	186 038 930	100 %	163 304 647	100 %	22 323 459

Opetushallituksen kokonaismenot vuonna 2009 olivat 163,3 milj. euroa, mikä on 4 % vähemmän kuin vuonna 2008. Opetushallituksen toimintamenomomentilla vähennystä oli 3 %, mikä johtui vähälevikkisen oppimateriaalit tuotannon nettomenojen laskusta. Opetushallitukselle tulossopimuksen mukaisesti myönnettyjä erillismäärärahoja käytettiin vuonna 2009 12,7 milj. euroa, mikä on 85 % enemmän kuin vuonna 2008. Merkittävä kasvu johtui siitä, että yleissivistävän koulutuksen kehittämismomentilta maksettiin vuonna 2009 8,9 milj. euroa valtioavustuksia, kun vuonna 2008 niitä myönnettiin ao. talousarvioltililtä 2,9 milj. euroa. Opetushallituksen kehittämistoiminnan menot laskivat 4 % vuoden 2008 tasoon verrattuna. Muut tiliviraston menot olivat 129,7 milj. euroa, mikä on 4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Menojen vähentyminen selittyy valtion oppilaitosten nettomenojen vähentymisellä (-28 %), mikä johtuu ammatillisten erityisoppilaitosten siirtymisestä 1.1.2009 alkaen yksityisten koulutuksenjärjestäjien alaisuuteen.

Tiliviraston virallinen talousarvion toteutumalaskelma on esitetty sivulla 46 ja sitä vastaava analyysi kohdassa 1.6.2.

Opetushallituksen tiliviraston kustannus- ja henkilötyövuositiedot (taulukot 3-13) perustuvat toimintolaskentajärjestelmän tuottamaan tietoon. Henkilöstökustannusten kohdentamisperusteena on käytetty henkilötasoisia työajankohdennustietoja, jotka on kerätty toimintolaskentajärjestelmän työaikasovelluksella. Toimintolaskentajärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2008. Muut kuin henkilöstökustannukset on kohdennettu suoraan kirjanpidon mukaisten kirjausten perusteella tai toimintolaskennan vyörytyslaskennan kautta. Vuoden 2009 aikana on tarkennettu tukitoimintojen vyörytysääntöjä. Lisäksi järjestelmässä on saatu vuoden 2009 aikana käyttöön suoritekohtainen kustannuslaskenta. Vuoden 2008 tilinpäätöksessä esitettyjen kustannusvastaavuuslaskelmien tiedot eivät perustuneet vielä suoritetasoiseen kustannuslaskentaan, vaan laskenta oli tehty maksullisen toiminnan toimintotasolla. Vuoden 2009 kustannusvastaavuuslaskelmat on voitu tuottaa suoritetasoisen tiedon pohjalta. Tästä syystä voidaan todeta, että laskentaperusteet ovat tarkemmat vuoden 2009 laskelmissa.

Opetushallituksen vuosien 2008 ja 2009 toiminnan bruttokustannukset ja toimintaan käytetyt henkilötyövuodet on esitetty oheisissa taulukoissa. Seurantakohteet ovat muuttuneet vuonna 2009 siinä määrin, etteivät tiedot ole toi-

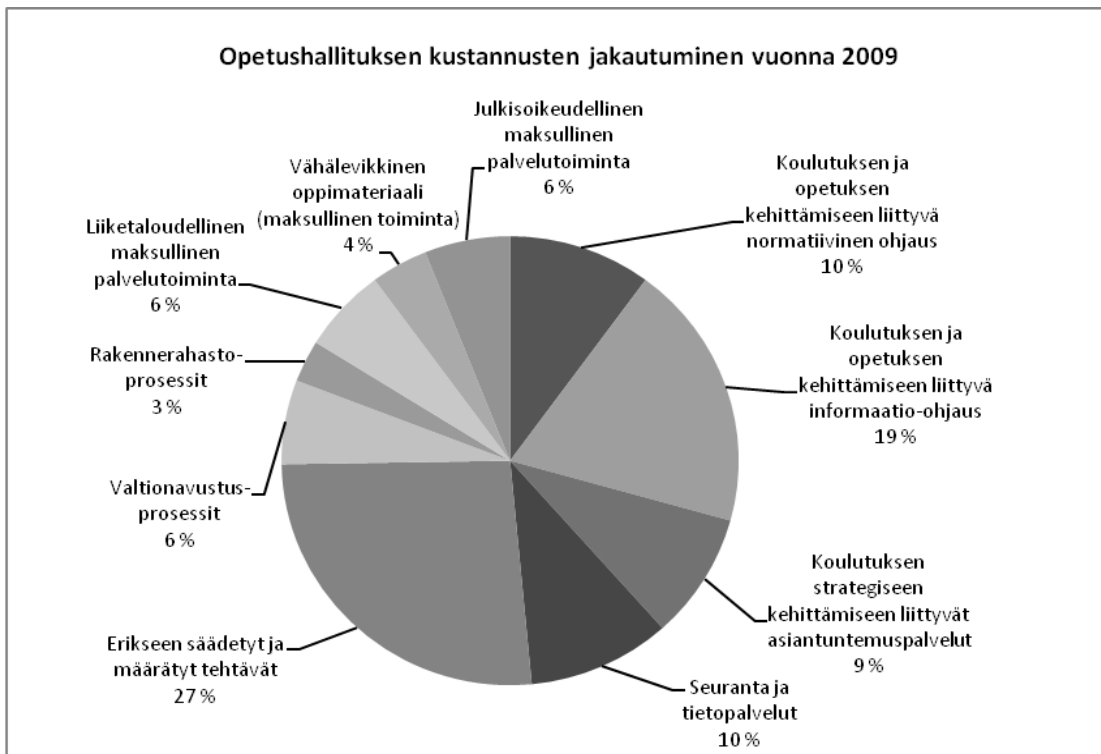
mintoketjutasolla vertailukelpoisia. Opetushallituksen kustannuksiksi on laskettu kaikki Opetushallituksen toiminnasta aiheutuneet kustannukset (pl. siirtomenot ja alv-menot).

Taulukko 3a. Opetushallituksen henkilötövuodet ja kustannukset toiminnoittain vuonna 2008.

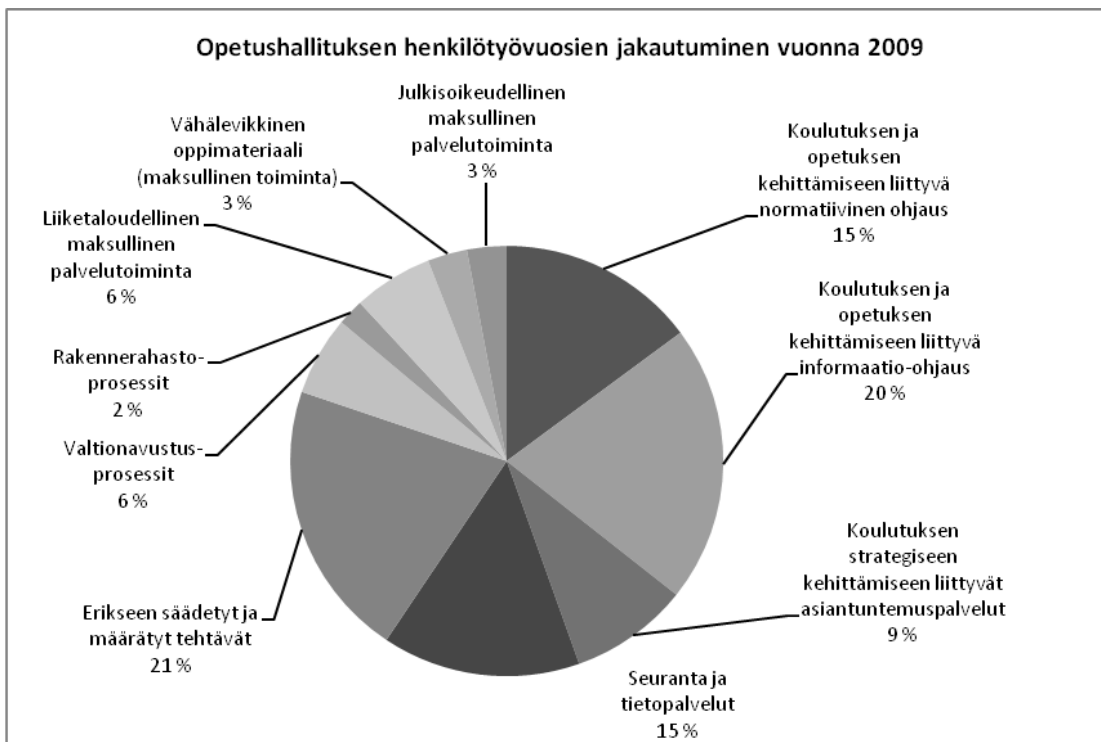
Toimintoketju	2008			
	Brutto (1000 €)	%	HTV	%
Kehittäminen	13 578	37	144,1	46
Ohjaus ja neuvonta	3 688	10	34,4	11
Arviointi ja seuranta	6 061	16	28,3	9
Koulutuksen laadunhallinta	644	2	7,5	2
Tarkastustoiminta	120	0	2,0	1
Muut erityistehtävät	5 031	14	39,4	13
Tiliviraston tulosohjaus-, arviointi ja raportointi	339	1	4,3	1
Liiketaloudellinen maksullinen palvelutoiminta	3 234	9	28,9	9
Vähälevikkinen oppimateriaali (maksullinen toiminta)	2 687	7	19,7	6
Julkisoikeudellinen maksullinen palvelutoiminta	1 683	5	3,8	1
Virasto yhteensä	37 066	100	313,2	100

Taulukko 3b. Opetushallituksen henkilötövuodet ja kustannukset toiminnoittain vuonna 2009.

Toimintoketju	2009			
	Brutto (1000 €)	%	HTV	%
Koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen liittyvä normatiivinen ohjaus	4 082	10	42,5	15
Koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen liittyvä informaatio-ohjaus	7 418	19	59,6	20
Koulutuksen strategiseen kehittämiseen liittyvät asiantuntemuspalvelut	3 448	9	25,2	9
Seuranta ja tietopalvelut	4 056	10	43,0	15
Erikseen säädetyt ja määrätyt tehtävät	10 166	27	59,8	21
Valtionavustusprosessit	2 472	6	17,1	6
Rakennerahastoprosessit	1 255	3	6,5	2
Liiketaloudellinen maksullinen palvelutoiminta	2 366	6	18,4	6
Vähälevikkinen oppimateriaali (maksullinen toiminta)	1 518	4	8,0	3
Julkisoikeudellinen maksullinen palvelutoiminta	2 318	6	8,8	3
Virasto yhteensä	39 099	100	288,9	100

Kuvio 1a. Opetushallituksen kustannusten jakautuminen vuonna 2009.

Kuvio 1b. Opetushallituksen henkilötöyvuosien jakautuminen vuonna 2009.

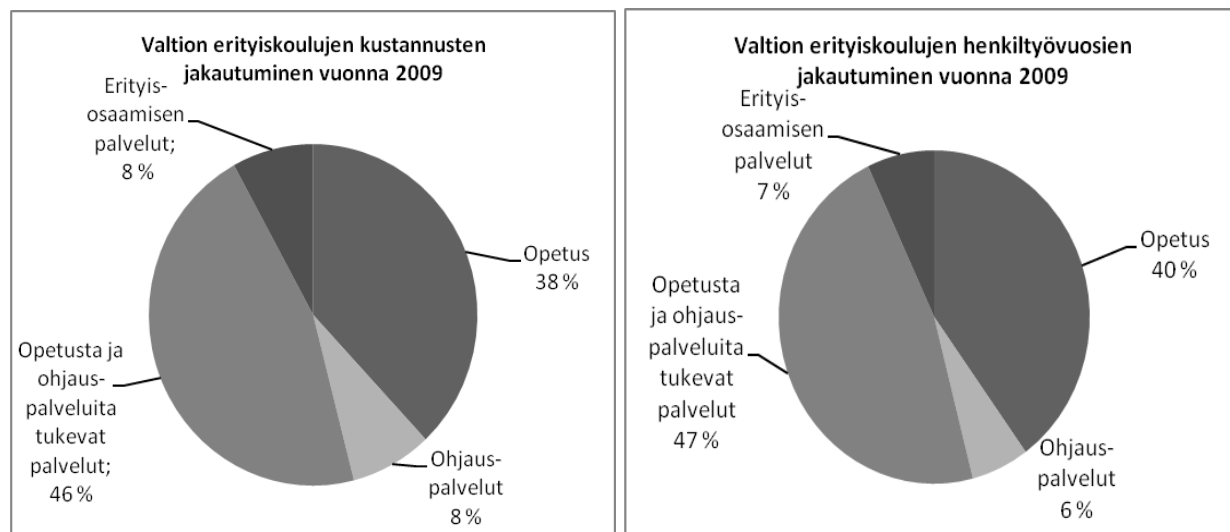
Valtion yleissivistävien erityiskoulujen vuosien 2007–2009 toiminnan bruttokustannukset ja toimintaan käytetyt henkilötyövuodet on esitetty oheisissa taulukoissa. Vuoden 2007 tiedot perustuvat menoperusteiseen kirjanpidon tietoon. Vuoden 2008 ja 2009 tiedot perustuvat toimintolaskennan tuottamaan tietoon.

Taulukko 4a. Valtion yleissivistävien erityiskoulujen kustannukset vuonna 2007¹.

Toiminto	2007
Opetus	9 620 014
Oppilashuolto	13 636 588
Hallinto	3 290 987
Kiinteistö	6 104 185
Yhteensä	32 651 774

Taulukko 4b. Valtion yleissivistävien erityiskoulujen kustannukset vuosina 2008 ja 2009.

Toimintoketju	2008	2009	Muutos- %	2008	2009	Muutos- %
	Brutto (€ 1000)	Brutto (€ 1000)		HTV	HTV	
Opetus	15 336	16 730	9	267,9	271,0	1
- Esiopetus	1 135	1 211	7	21,6	22,0	2
- Perusopetus	12 954	14 461	12	223,0	231,0	4
- Lisäopetus	1 247	1 058	-15	23,3	18,0	-25
Ohjauspalvelut	3 130	3 347	7	40,3	43,1	7
Opetusta ja ohjauspalveluja tukevat palvelut²	19 079	20 409	7	335,5	318,0	-5
Erityisosaamisen palvelut	2 404	3 557	48	35,9	50,0	39
Yhteensä	39 948	44 043	10	679,6	682,0	0

Kuvio 2. Valtion erityiskoulujen kustannusten ja henkilötyövuosien jakautuminen vuonna 2009.

¹ Vuoden 2007 luvut eivät sisällä maksullisen toiminnan kuluja, vuoden 2008 ja 2009 luvuissa ne ovat mukana kohdissa Ohjauspalvelut ja Erityisosaamisen palvelut.

² Koulun ja tilapäisen opetuksen jaksojen oppilaiden terveydenhuolto-, kuntoutus-, asumis-, kuljetus- ja ruokailupalvelut.

Valtion kielikoulujen vuosien 2007–2009 toiminnan bruttokustannukset ja toimintaan käytetyt henkilötyövuodet on esitetty oheisissa taulukoissa. Vuosien 2007 ja 2008 tiedot perustuvat menoperusteiseen kirjanpidon tietoon. Vuoden 2009 tiedot perustuvat toimintolaskennan tuottamaan tietoon. Vuoden 2009 tietoihin sisältyy myös 1.8.2008 toimintansa aloittaneen Helsingin eurooppalaisen koulun tiedot.

Taulukko 4c. Valtion kielikoulujen kustannukset vuosina 2007 ja 2008.

	2007		2008
Opetus	5 913 697	Opetus	6 504 245
Oppilashuolto	1 023 501	Opetuksen tukipalvelut	771 932
Hallinto	787 739	Eriyisosaamisen palvelut	203 489
Kiinteistö	2 159 515	Tukitoiminnot	3 568 650
Yhteensä	9 884 452	Yhteensä	11 048 316

Taulukko 4d. Valtion kielikoulujen kustannukset vuonna 2009.

Toimintoketju	Brutto (€ 1000)	%	HTV	%
Opetus	12 215	90	167,5	93
- Esiopetus	1 433	11	22,8	13
- Perusopetus	8 203	61	108	60
- Aamu- ja iltapäivätoiminta	40	0	1,0	0
- Lisäopetus	135	1	2,0	1
- Lukio-opetus	2 404	18	34,4	19
Opetusta ja ohjauspalveluita tukevat palvelut	1 120	8	10,2	6
Eriyisosaamisen palvelut	209	2	1,7	1
Yhteensä	13 544	100	179,4	100

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen (Meriturva) ja Opetusalan koulutuskeskuksen (Opeko) kustannuksista ei ole saatavilla vertailutietoja edellisiltä vuosilta. Vuoden 2009 tiedot perustuvat toimintolaskennan tuottamaan tietoon.

Taulukko 5. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kustannukset vuonna 2009.

Toimintoketju	Brutto (€ 1000)	%	HTV	%
Opetus	2 852	52	32,8	54
- Aikuisten yleissivistävä koulutus	294	5	2,5	4
- Ammatillinen peruskoulutus	2 241	41	27,3	44
- Ammatillinen lisäkoulutus	181	3	1,7	3
- Kulttuurikoulutus	135	2	1,3	2
Opetusta tukevat palvelut	1 430	26	16,1	26
Tutkimus- ja kehittämistoiminta	1 094	20	11,6	19
Eriyisosaamisen palvelut	136	2	0,8	1
Yhteensä	5 512	100	61,3	100

Taulukko 6. Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen (Meriturva) kustannukset vuonna 2009.

Toimintoketju	Brutto (€ 1000)	%	HTV	%
Koulutuksen suunnittelu, seuranta ja kehittäminen	1 104	28	7,9	32
Myynti ja markkinointi	484	12	3,2	13
Koulutuskaluston ylläpito	1 182	30	7,3	29
Kouluttaminen	1 064	27	6,4	26
Muu palvelutoiminta	119	3	0,0	0
Yhteensä	3 953	100	24,7	100

Taulukko 7. Opetusalan koulutuskeskuksen (Opeko) kustannukset vuonna 2009.

Toimintoketju	2008	2009	Muutos- %	2008	2009	Muutos- %
	Brutto (€ 1000)	Brutto (€ 1000)		HTV	HTV	
Koulutuksen yhteiset	39	17	-55	0,63	0,2	-63
Suunnittelu ja kehittäminen	1 096	783	-29	15,88	13,5	-15
Myynti ja markkinointi	573	426	-26	9,53	7,6	-21
Toteutus	3 647	3 354	-8	30,47	35,5	17
Raportointi ja julkaisu	208	90	-57	3,31	2,1	-38
Muu palvelutoiminta	266		-100	4,99		-100
Yhteensä	5 829	4 671	-20	64,8	58,9	-9

1.3.3. Maksullisen palvelutoiminnan tulos ja kannattavuus

Lakisääteisten viranomaistehtävien lisäksi Opetushallitus tuottaa liiketaloudellisesti hinnoiteltuina tuotteina ja palveluina koulutus- ja konsultointipalveluja, lausuntoja, arviointituotteita ja -palveluja, vähälevikkisten oppikirjojen tuotantoa ja myyntiä sekä muuta maksullista julkaisutoimintaa.

Maksullinen palvelutoiminta	VUOSI 2009 TAVOITTEET	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Liiketaloudelliset suoritteet:</i>			
- maksullisen toiminnan tuotot	2 750 000 €	2 726 000 €	Tuloja kertyi 24 000 euroa vähemmän kuin oli arvioitu. Koulutusten tulot ylittyivät 535 000 eurolla. Arviointien, julkaisujen myynnin, näyttötutkintojen järjestämisedellytysten arviointien sekä koulutusoppaiden ilmoitusmyynnin tulot eivät olleet tavoitteen tasolla.
- maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	2 150 000 €		
- kustannusvastaavuus	600 000 €		
- kustannusvastaavuus %	127 %	ks. Taulukko 9a.	
<i>Vähälevikkinen oppimateriaalituotanto:</i>			
- maksullisen toiminnan tuotot	950 000 €	1 335 100 €	Tuotto-odotus ylittyi 385 000 eurolla. Syinä olivat odotettua suurempi myynti sekä oppimateriaalien ovh-hintojen korotus vuonna 2009 vastaamaan yleistä oppimateriaalien hintatasoa.
- maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	1 900 000 €		
- kustannusvastaavuus	-950 000 €		
- kustannusvastaavuus %	50 %	ks. Taulukko 9b.	
	hintatuen jälkeen: 100 %		

Julkisoikeudelliset suoritteet:

- maksullisen toiminnan tuotot	2 430 000 €	2 710 400 €
- maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	2 430 000 €	
- kustannusvastaavuus	0 €	
- kustannusvastaavuus %	100 %	

ks. Taulukko 8.

Tuottotavoite ylittyi 280 400 eurolla. Ylitys johtuu pääasiassa siitä, että näyttötutkintoja suoritettiin noin 3 500 kpl arvioitua enemmän.

Seuraavissa taulukoissa (8–12) on esitetty tiliviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat.

Taulukko 8. Opetushallituksen ja yleissivistävien erityiskoulujen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat /julkisoikeudelliset suoritteet v. 2007–2009.

	Opetushallitus			Yleissivistävät erityiskoulut			Helsingin eurooppalainen koulu
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2009
	€ 1000 (tot.)			€ 1000 (tot.)			€ 1000 (tot.)
TUOTOT	2 508	2 568	2 710	2 054	1 962	1 775	49
Maksullisen toiminnan myyntituotot		2 568	2 710		1 924	1 775	49
Muut tuotot					38		
KUSTANNUKSET							
Palkat / Henkilökustannukset	575	1 061	1 090	1 707	2 281	2 155	
Palkkiot ulkopuolisille	513			0			
Muut henkilöstökustannukset	217			533			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	2	4	55	113	182	1
Palvelujen ostot	228	442	337	20	199	146	30
Vuokrat	7	31	62	175	297	431	
Muut erilliskustannukset	492	537	579	92	111	80	
Erilliskustannukset yhteensä	2 033	2 073	2 070	2 582	3 001	2 994	31
KÄYTTÖJÄÄMÄ	475	495	640	-528	-1 039	1 219	18
Tukitoimintojen kustannukset		313	393		987	1 233	10
Poistot		2	15		35	47	
Korot		1			5		
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	267	316	408	851	1 027	1 280	10
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 300	2 389	2 478	3 433	4 028	4 274	41
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	208	179	232	-1 379	-2 066	- 2 499	8
Kustannusvastaavuus-%	109	107	109	60	49	42	120
KÄYTTÖJÄÄMÄ % TULOISTA			24			69	37
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ % TULOISTA			9			-141	16

Opetusministeriön asetuksen 1041/2000 mukaan yleissivistävät erityiskoulut perivät perusopetuslain 39 §:n mukaisista tukitehtävistä maksun, joka on 50 % valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n mukaisesta julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävästä omakustannusarvon mukaisesta maksusta.

Taulukko 9a. Opetushallituksen liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat v. 2007–2009.

	2007		2008	2009
	€ 1000 (tot)		€ 1000 (tot)	€ 1000 (tot)
TUOTOT		TUOTOT		
		Maksullisen toiminnan myyntitulot	2 582	2 726
		Muut tuotot		
Tuotot yhteensä	3 204	Tuotot yhteensä	2 582	2 726
KUSTANNUKSET		KUSTANNUKSET		
Palkat	735	Henkilökustannukset	777	675
Palkkiot ulkopuolisille	139			
Muut henkilöstökustannukset	148			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	Aineet, tarvikkeet ja tavarat		12
Vuokrat	95	Vuokrat	209	151
Palvelujen ostot	738	Palvelujen ostot	781	849
Muut erilliskustannukset	160	Muut erilliskustannukset	120	95
Erilliskustannukset yhteensä	2 015	Erilliskustannukset yhteensä	1 887	1 782
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 189	KÄYTTÖJÄÄMÄ	695	944
		Tukitoimintojen kustannukset	548	570
		Poistot	10	14
		Korot	3	
Osuus yhteiskustannuksista	343	Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	561	584
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 358	Kokonaiskustannukset yhteensä	2 448	2 366
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	846	YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	134	360
Kustannusvastaavuus-%	136	Kustannusvastaavuus-%	105	115
		KÄYTTÖJÄÄMÄ % TULOISTA		35
		YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ % TULOISTA		13

Taulukko 9b. Opetushallituksen hintatuetun liikeloudellisen maksullisen toiminnan (vähälevikkinen oppimateriaalituotanto) kustannusvastaavuuslaskelmat v. 2007–2009.

	2007 € 1000 (tot)		2008 € 1000 (tot)	2009 € 1000 (tot)
TUOTOT		TUOTOT		
		Maksullisen toiminnan tuotot	1 136	1 335
		Muut tuotot		
Tuotot yhteensä	1 114	Tuotot yhteensä	1 136	1 335
KUSTANNUKSET		KUSTANNUKSET		
Palkat	332	Henkilökustannukset	756	420
Palkkiot ulkopuolisille	378			
Muut henkilöstökustannukset	98			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	28	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7	7
Vuokrat	8	Vuokrat	63	39
Palvelujen ostot	1 059	Palvelujen ostot	834	798
Muut erilliskustannukset	16	Muut erilliskustannukset	13	13
Erilliskustannukset yhteensä	1 919	Erilliskustannukset yhteensä	1 673	1 277
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-805	KÄYTTÖJÄÄMÄ	-537	58
		Tukitoimintojen kustannukset	329	235
		Poistot	5	6
		Korot	2	
Osuus yhteiskustannuksista	165	Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	336	241
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 084	Kokonaiskustannukset yhteensä	2 009	1 518
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-970	YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-873	-183
Kustannusvastaavuus-%	53	Kustannusvastaavuus-%	57	88
		KÄYTTÖJÄÄMÄ % TULOISTA		4
		YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ % TULOISTA		-13
		Käytetty MPL:n mukainen hintatuki	873	177
		YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)		
		HINTATUEN JÄLKEEN	0	0
		Kustannusvastaavuus -% hintatuen jälkeen	100	100
		Käytettävissä ollut MPL:n mukainen hintatuki	800	950

Taulukko 10. Valtion ammatillisten oppilaitosten, kielikoulujen ja yleissivistävien erityiskoulujen liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat v. 2007–2009.

	Ammatilliset oppilaitokset			Yleissivistävät erityiskoulut		Ammatilliset oppilaitokset		Yleissivistävät erityiskoulut		
	2007 € 1000 (tot)	2 007 € 1000 (tot)	2 007 € 1000 (tot)	2 008 € 1000 (tot)	2 009 ³ € 1000 (tot)	2 008 € 1000 (tot)	2 009 € 1000 (tot)	2 008 € 1000 (tot)	2 009 € 1000 (tot)	
TUOTOT	2 280	194	1 552	TUOTOT						
KUSTANNUKSET				Maksullisen toiminnan myyntituotot						
Palkat	821			2 346	883	231	279	1 614	1704	
Palkkiot ulkopuolisille	0	67	500	Maksullisen toiminnan muut tuotot						
Muut henkilöstökustannukset	202	0	0	155		25		192		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	240	17	164	Tuotot yhteensä						
Ostetut palvelut	84	19	107	2 501	883	256	279	1 806	1704	
Vuokrat	250	0	197	KUSTANNUKSET						
Muut erilliskustannukset	57	0	18	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	321	144	25	23	118	105
Erilliskustannukset yhteensä	1 654	103	1 053	Henkilöstökustannukset	1 226	492	153	115	1 050	785
KÄYTTÖJÄÄMÄ	626	91	499	Vuokrat	254	21		7	211	158
Osuus yhteiskustannuksista	440	37	252	Palvelujen ostot	209	133	0		158	133
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 094	140	1 305	Muut erilliskustannukset	113	131	0		32	39
YLIJÄÄMÄ (+) tai ALIJÄÄMÄ (-)	186	54	247	Erilliskustannukset yhteensä	2 123	922	178	145	1 570	1 220
Kustannusvastaavuus-%	109	139	119	KÄYTTÖJÄÄMÄ	378	39	78	134	236	484
				Tukitoimintojen kustannukset	494	214	67	48	557	530
				Poistot	47				19	13
				Korot	3				1	
				Osuus yhteiskustannuksista	544	214	67	48	578	543
				Kokonaiskustannukset yhteensä	2 667	1136	245	193	2 147	1 763
				YLIJÄÄMÄ (+) tai ALIJÄÄMÄ (-)	-166	253	11	86	-341	-59
				Kustannusvastaavuus-%	94	78	104	145	84	97
				Käyttäjäämä% tuloista		4		48		28
				Ylijäämä / alijäämä % tuloista		29		30		-4

³Vuonna 2007 ja 2008 valtion ammatillisiin oppilaitoksiin kuuluivat ammatilliset erityisoppilaitokset, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Meriturva. Vuonna 2009 ammatilliset erityisoppilaitokset eivät enää kuuluneet Opetushallituksen tilivirastoon. Meriturvan osalta laskelmassa käytetyt tiedot eivät perustu toimintolaskennan tuottamaan tietoon vaan ne perustuvat oppilaitoksen tuloksellisuusraportissaan esittämiin laskelmiin.

Taulukko 11. Opetusalan koulutuskeskuksen liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat v. 2007–2009.

Opetusalan koulutuskeskuksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaan on poimittu maksullisen toiminnan projektien tuotot ja kustannukset sekä niiden osuudet oppilaitoksen yhteiskustannuksista. Tiedot perustuvat toimintolaskennan tuottamaan tietoon. Vuoden 2008 tiedot on tuotettu vertailukelpoisuuden vuoksi vastaavalla tavalla kuin vuoden 2009 tiedot. Vuodelta 2007 ei ole saatavissa vastaavalla laskentatavalla tuotettua tietoa.

	2007 € 1 000 (tot)		2008 € 1000 (tot)	2009 € 1000 (tot)
TUOTOT		TUOTOT		
		Maksullisen toiminnan tuotot	4778	4 899
		Muut tuotot	7	
Tuotot yhteensä	6 736	Tuotot yhteensä	4785	4 899
KUSTANNUKSET		KUSTANNUKSET		
Palkat	2 545	Päätoimintojen erilliskustannukset		
Palkkiot ulkopuolisille	483	Henkilöstökustannukset	1912	1 492
Muut henkilöstökustannukset	730	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	75	62
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	183	Vuokrat	218	237
Vuokrat	625	Palvelujen ostot	1131	1 162
Ostetut palvelut	1 966	Muut erilliskustannukset	324	364
Muut erilliskustannukset	620	Erilliskustannukset yhteensä	3660	3 317
Erilliskustannukset yhteensä	7 152	KÄYTTÖJÄÄMÄ	1125	1 582
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-416	Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista:		
		Tukitoimintojen kustannukset	1460	1 063
		Poistot	6	18
		Korot	1	
Osuus yhteiskustannuksista	10	Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 467	1 081
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 162	Kokonaiskustannukset	5 127	4 398
YLIJÄÄMÄ (+) tai ALIJÄÄMÄ (-)	-426	YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-342	501
Tukirahoitus:				
Talousarvion määräraha	424			
Työvoimahallinnon määräraha	40			
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha	0			
Yhteensä	464	KÄYTTÖJÄÄMÄ % TULOISTA	24	32
YLIJÄÄMÄ (+) tai ALIJÄÄMÄ (-)		YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ % TULOISTA	-7	10
tukirahoituksen jälkeen	38	Kustannusvastaavuus %	93	111
Kustannusvastaavuus-%	101			

Tiliviraston liiketaloudellisen maksullisen toiminnan vuodelta 2008 esitettyyn yhteislaskelmaan sisältyi viiden ammatillisen erityisoppilaitoksen tiedot. Oppilaitokset siirtyivät 1.1.2009 alkaen yksityisten koulutuksen järjestäjien alaisuuteen, joten niitä koskevia tietoja ei sisälly vuoden 2009 tietoihin. Vuosien 2008 ja 2009 laskelmiin ei sisälly myöskään Opetushallituksen hintatuettu liiketaloudellinen maksullinen toiminta, jonka tiedot on esitetty taulukossa 9b.

Taulukko 12. Koko tiliviraston liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosina 2008–2009 (pl. hintatuettu liiketaloudellinen maksullinen toiminta, ks. taulukko 9b).

	2008	2009
	€ 1000 (tot.)	€ 1000 (tot.)
TUOTOT	11 930	10 491
Maksullisen toiminnan myyntitulot	11 930	10 491
Maksullisen toiminnan muut tuotot		
KUSTANNUKSET		
Henkilökustannukset	5 118	3 559
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	539	346
Vuokrat	892	574
Palvelujen ostot	2 279	2 277
Muut erilliskustannukset	589	629
Erilliskustannukset yhteensä	9 417	7 386
KÄYTTÖJÄÄMÄ	2 513	3 105
Tukitoimintojen kustannukset	3 126	2 425
Poistot	82	45
Korot	8	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 216	2 470
Kokonaiskustannukset yhteensä	12 633	9 856
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-703	635
Kustannusvastaavuus-%	94	106
KÄYTTÖJÄÄMÄ % TULOISTA	21	30
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ % TULOISTA	-6	6

1.3.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tiliviraston yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman tiedot perustuvat toimintolaskennan tuottamaan tietoon. Laskelmaan sisältyy kaikkien niiden projektien tuotto- ja kustannustiedot, joille on kirjattu yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja. Vuoden 2008 laskelmasta on poistettu opetustoimen henkilöstökoulutuksen valtionavustuksiin liittyvä siirtomeno (5,7 milj. eur) ja sitä vastaava laskutettu tulo tuottopuolelta, koska Valtiontalouden tarkastusviraston vuodelta 2008 tekemän tilinpäätöskertomuksen perusteella ao. laskutetun siirtomenon ei kuulu sisältyä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaan.

Taulukko 13. Tiliviraston yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat v. 2008–2009.

	2 008	2 009
	€ 1000 (tot)	€ 1000 (tot)
TUOTOT		
Maksullisen toiminnan tuotot		
Yhteisrahoitteiset tuotot	2 663	792
Muut tuotot		
Tuotot yhteensä	2 663	792
Päätoimintojen erilliskustannukset		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	34	5
Henkilöstökustannukset	794	290
Vuokrat	128	39
Palvelujen ostot	1 197	219
Siirtomenot	1 102	
Muut erilliskustannukset	238	156
Erilliskustannukset yhteensä	3 493	709
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-830	83
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista:		
Tukitoimintojen kustannukset	391	246
Poistot	9	7
Korot		
Osuus yhteiskustannuksista	400	253
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 893	962
YLIJÄÄMÄ(+) tai ALIJÄÄMÄ (-)	-1 230	-170
Kustannusvastaavuus-%	68,4	82,3
KÄYTTÖJÄÄMÄ% TULOISTA	-31,2	10,5
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ % TULOISTA	-46,2	-21,5

1.4. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

1.4.1. OPH vastaa koulutuksen kehittämisestä ja edistää koulutuksen tulokellisuutta

A. Normatiivinen ohjaus

Yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelman perusteiden laadinta ja toimeenpano

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Yleissivistävän koulutuksen järjestäjät/oppilaitokset ovat tietoisia kansallisista vaatimuksista kasvatuksen ja opetuksen tavoitteista ja sisällöistä sekä muista opetuksen järjestämiseen liittyvistä seikoista ja toimivat uusittujen säädösten mukaisesti.</i> <i>Opetussuunnitelman perusteet muodostavat johdonmukaisesti etenevän jatkumon ja vahvan perustan elinikäiselle oppimiselle.</i>	<i>Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin tehty lisäykset/muutokset:</i> - Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet erityisen maailmankatsomuksen tai kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuvan opetuksen osalta uudistettu keväällä 2009.- Aikuisille tarkoitetun perusopetuksen perusteiden alimpien vuosiluokkien tavoitteiden ja sisältöjen kokonaisuus hyväksytty opetussuunnitelman perusteisiin syksyllä 2009.- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet tehostetusta ja erityisesti tuesta- Oppilasarvioinnin perusteita yhtenäistetty oppilaiden oikeusturvan parantamiseksi. <i>Perusopetuksen tavoitteita ja tuntijakoa koskevan valmistelun tuki.</i> <i>Lukion opetussuunnitelman perusteet tarkistettu suullisen kielitaidon tavoitteiden ja sisältöjen osalta ja laadittu erillinen suullisen kielitaidon kokeet ja koepankki.</i> <i>Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden uudistaminen käynnistetty.</i> <i>Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet uudistettu maaliskuussa. Asiaan liittyvän oppaan valmistelu.</i>	Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin on laadittu seuraavat lisäykset/muutokset tavoitteiden mukaisesti: - Erityiseen maailmankatsomukseen ja kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuvan opetuksen opetussuunnitelman perusteet on hyväksytty 03/2009.- Aikuisen perusopetuksen perusteiden täydennys alkuvaiheen opetuksen osalta on valmistunut 12/2009.- Esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden yleistä, tehostettua ja erityistä tukea koskeva luonnos (luvut 4 ja 5) on valmistunut 11/2009.- Perusopetuksen oppilaan arviointia koskeva esitys on valmistunut 12/2009. Perusopetuksen tavoitteiden ja tuntijaon valmistelua varten on järjestetty 3 asiantuntijaseminaaria, laadittu verkkohaastattelu, jolla kartoitetaan lasten ja nuorten näkemyksiä tulevaisuuden perusopetuksesta sekä avattu verkkosivuilla foorumi kansalaiskeskustelua varten. Muutokset nuorten ja aikuisten lukio-koulutuksen perusteisiin (suullinen kielitaito) on hyväksytty 05/2009 sekä on laadittu suullisen kielitaidon kokeita eri kieliin ja suunnitelma koepankin käyttöön ottamisesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden uudistamisen ohjausryhmä on asetettu. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet on uudistettu ja ne tuli ottaa käyttöön	Esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden yleistä, tehostettua ja erityistä tukea koskevia muutoksia ei ole voitu vahvistaa, sillä asiaa koskevan perusopetuslain muutoksen käsitteily on eduskunnassa kesken.

Ammattikoulutuksen tutkintojen perusteiden laadinta ja toimeenpano

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja tutkintotoimikunnat ovat tietoisia tutkintoja ja koulutusta koskevista kansallisista vaatimuksista. Ne suunnittelevat tutkinto- ja koulutustarjonnan sekä laativat opetussuunnitelmat ja valmistavan koulutuksen suunnitelmat kansallisten vaatimusten pohjalta. Näyttötutkinnon ja koulutuksen järjestäjillä on käytettävissä ajantasaiset tutkinnon perusteet ja muu tuki työelämässä tarvittavan osaamisen päivittämiseen ja uudistamiseen. Näyttötutkintoon hakeutuminen, tutkinnon suorittaminen ja tarvittavan ammattitaidon hankkiminen mahdollistuu kunkin tutkinnon suorittajan omista lähtökohdista henkilökohtaistetusti.	- 18 uudistettua työelämän osaamistarpeita vastaavaa perustutkinnon perustetta ja 2 valmistavan koulutuksen perustetta käytössä. - Opettajien työelämäopintojen perusteet hyödynnettävissä. - 40 työelämän osaamistarpeita vastaavaa näyttötutkinnon perustetta. Suunnitelma tutkintojen ja perusteiden päivittämisestä valmis. Todistuspäätöksen päivitys. Tutkintotoimikuntiin liittyviä päätöksiä n. 45 /vuosi.	- 23 uudistettua työelämän osaamistarpeita vastaavaa perustutkinnon perustetta on valmistunut. - 33 työelämän osaamistarpeita vastaavaa ammatti- ja erikoisammattitutkinnon perustetta on valmistunut. - Perusteet opettajan työelämäosaamisen täydennyskoulutukselle (25 op) ovat valmistuneet ja ne on otettu käyttöön 1.8.2009. Tutkinto- ja perustekokeiluissa on ollut mukana 33 koulutuksen järjestäjää. Uusien perustutkinnon perusteiden toimeenpanon tueksi on järjestetty koulutustilaisuuksia (6 paikkakuntaa) sekä 5 tiedotustilaisuutta (yli 1000 osallistujaa). Määräys näyttötutkintojen ja näyttötutkintoihin valmistavan koulutuksen todistuksista on laadittu sekä ohje todistuspäätöksistä ja valmistavassa koulutuksessa. Ks. kohta Tutkintotoimikunnat	3 valmistavan koulutuksen perusteen valmistelu jatkuu vuodelle 2010. 24 ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteiden valmistelu jatkuu vuodelle 2010. Suunnitelma perustutkintojen perusteiden seurannasta on sovittu OPM:n kanssa siirrettäväksi vuodelle 2010.

Ammatillisten tutkintoesitysten valmistelu

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
Toisen asteen ammatillinen koulutus muodostaa kattavan ja joustavan koulutusjärjestelmän, joka vastaa opiskelijoiden, tutkinnon suorittajien ja työelämän koulutustarvetta.	Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishanke käynnistetty ja kehittämishankkeeseen liittyvät selvitykset tutkintotoimikuntajärjestelmän ja tutkintosuoritusten arvioinnin kehittämistarpeista (arvioijien saatuus ja osaaminen) sekä kehittämisen vaatimista resursseista tehty. Näyttötutkintojen tutkintorakennesitys valmis marraskuussa.	Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeeseen (TUTKE) liittyvät tutkintotoimikuntajärjestelmän kehittämistarpeita koskevat selvitykset on laadittu sekä kehittämistyön edellyttämät valmistelu- ja ohjaustehtävät toteutettu. Ammatillisia perustutkintoja ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoja koskevat tutkintoasetusten muutokset on tehty OPM:lle marras-	

B. Informaatio-ohjaus

Yleissivistävän koulutuksen hyvien käytäntöjen kehittäminen ja levittäminen

*-merkityt liittyvät myös kohtaan valtionavustusprosessit

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
Koulutuksen järjestäjät/oppilaitokset saavat käyttöönsä uusia toimintamalleja ja hyviä käytänteitä sekä tukija opetusmateriaalia oppimisen ja hyvinvoinnin kehittämistä varten.	POP-ohjelma 2009-2011:	POP-ohjelma 2009-2011: Koordinoitu ja ohjattu suunnitelmien mukaisesti. (Valtionavustuspäätökset tehty (ks. Valtionavustusprosessit.)	
	joustava perusopetus*	Joustavan perusopetuksen kehittämisessä (JOPO) mukana on ollut 35 kuntaa, joista 8 kunnassa on myös ruotsinkielistä toimintaa, sekä 6 harjoittelukoulua.	
	kerhotoiminta, kodin ja koulun välisen yhteistyö*	Koulun kerhotoiminnan kehittämis-työhön osallistuvia kuntia on ollut 312, joista 21 ruotsinkielisiä. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on toteutunut osana kerhotoiminnan kehittämistä ja on laadittu terveysbarometriraportit sidosryhmien kanssa.	
	oppilas- ja opiskelijahuollon laatu ja palvelurakenne*	Oppilas- ja opiskelijahuollon laadun ja palvelurakenteen kehittämisessä mukana on ollut 95 opetuksen järjestäjää. Julkaisu esi- ja perusopetuksen oppilashuollon laadun ja palvelurakenteen arvioinnista kehittäjäkunnissa sekä oppilashuollon indikaattori-kehikko ovat valmistuneet.	
	oppilaanohjaus*	Oppilaanohjauksen kehittämistoi- minnassa on ollut mukana 150 ope- tuksen järjestäjää. Kehittävän arvi- oinnin raportti oppilaanohjauksesta on valmistunut.	
	tehostettu ja erityinen tuki*	Tehostetun ja erityisen tuen kehittä- misessä (KELPO) mukana on ollut 255 opetuksen järjestäjää, joista 20 kun- nalla on ollut myös ruotsinkielistä toimintaa.	
	sairaalaopetus*	Sairaalaopetuksen kehittämisessä mukana ovat olleet kaikki sairaala- opetusta antavat yksiköt Suomessa.	
	monikulttuurisuuskoulu yhteisössä ja romaniopetus (ml. romani aikuisten perusopetuksen loppuunsaattamisen tuki)*	Koulu yhteisön monikulttuurisuuden kehittämisessä on ollut mukana 45 kuntaa. Romanioppilaiden perusope- tuksen tukemisessa on ollut mukana 24 kuntaa, joiden romanioppilaiden	

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
		määrä kattoi noin 75 % kaikista perusopetusikäisistä romanioppilaista. Romanikielen kielipesätoiminta on pilotoitu.	
	Määrällinen/Laadullinen tavoite		
	<i>vieraiden kielten valintojen monipuolistaminen *</i>	Vieraiden kielten valintojen monipuolistamiseksi on toteutettu täydennyskoulutuksen ensimmäinen jakso, johon on osallistunut noin 340 vieraiden kielten opettajaa. Vieraiden kielten opettajien verkostossa on ollut yli 400 opettajaa ja hankkeessa mukana 53 kuntaa.	
	<i>Aamu- ja iltapäivätoiminta, painopisteenä moniammatillinen ja hallinnonalat ylittävä yhteistyö sekä yhteistyö yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa.*</i>	Aamu- ja iltapäivätoiminta on laajentunut siten, että sitä järjestetään kaikissa kunnissa lukuun ottamatta seitsemää pientä kuntaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tukimateriaali sekä hyvien käytänteiden kuvaukset on tuotettu verkkosivuille.	
	<i>Oppimisympäristöjen monipuolistaminen (tieto- ja viestintätekniikka opetuksessa) *</i>	Tieto- ja viestintätekniikan opetuksen käytön mahdollisuuksien kuvaukset on koottu verkkosivuille. CICERO Learning -selvitysraportti "Merkkejä tulevaisuuden oppimisympäristöistä" on valmistunut. Sosiaalisen median opetuskäytöstä on tehty kehittämissuunnitelma.	
	<i>Oppilaitosten fyysisen oppimisympäristön kehittäminen</i>	Oppilaitosten fyysisen toimintaympäristön kehittämistä varten on laadittu oppaat liikkumis- ja toimimisesteisille soveltuvista perusopetuksen tiloista, kalusteista ja varusteista suomeksi ja ruotsiksi sekä ruotsinkielinen opas sisäilmaongelmaisten koulurakennusten korjaamisesta.	
	<i>Taide- ja taitokasvatus</i>	Taide- ja taitokasvatuksen tueksi on laadittu julkaisu ja järjestetty seminaari perusopetuksen yleisiä tavoitteita ja tuntijakoa uudistavan työryhmän työn teemoista.	
	<i>Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky</i>	Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn seurannan pohjaksi on valmistunut Liikkuva koulu -hankkeen valmisteluryhmän esitys.	
	<i>Taiteen perusopetuksen toteutusmallien ja toimintakäytänteiden selkeyttäminen, taiteen perusopetusta antavien yksikköjen, taide- ja kulttuurilaitosten, kirjastojen ja koulun yhteistyön edistäminen</i>	Taiteen perusopetuksen järjestämisen ja käytänteiden selkiyttämiseksi on tuotettu materiaalia sekä toimijoiden välisen yhteistyön edistämiseksi on järjestetty 2 seminaaria.	
	<i>Lahjakkuus, luovuus ja innovatiivisuus koulutuksessa</i>	Lahjakkuus, luovuus ja innovatiivisuus koulutuksessa -kehittämisverkostossa on ollut mukana noin 30 koulutuksen järjestäjää.	

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
		On järjestetty 5 lahjakkuutta ja luovuutta käsittelevää koulutusseminääriä sekä laadittu lahjakkuutta koskeva tutkimustiedosta julkaisu.	
	Määrällinen/Laadullinen tavoite		
	<i>Oppilas- ja opiskelijahuolto koulu- ja oppilaitosyhteisössä</i>	Oppilashuollon kehittämiseksi on järjestetty oppilashuollon kansalliset kehittämispäivät, erityistä tukea koskeva seminaari sekä ruotsinkieliset oppilashuoltopäivät. On laadittu toimintapöytäkirjat oppilas- ja opiskelijahuoltoon, neuvola-koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon sovellutusohjeet sekä kehitetty erityistä tukea koskeva käsitteistö.	Oppilashuollon oppaan valmistumista on siirretty joulukuuhun 2010 yhteistyökumppanin THL:n henkilöresurssipulan vuoksi.
	<i>Turvallisuus ja kriisitilanteisiin varautuminen</i>	Turvallisuuden edistämistä ja kriisitilanteisiin varautumista varten on järjestetty 8 koulutusta, joista 1 ruotsinkielisenä (yht. noin 600 osallistujaa) sekä oppilaitosten psykososiaalista tukea koskeva seminaari. Lisäksi on laadittu psykososiaalisen tuen ohjeet. Koulurauhan julistus on toteutettu Kuopiossa.	
	<i>Rikoksentorjunta</i>	Rikoksentorjuntaa varten on järjestetty 2 Aggression portaat -koulutusta ja seminaari kiusaamisen ehkäisystä ja torjunnasta.	
	<i>Tietosuoja koulutuksessa</i>	Tietosuojan ohjeistusta varten on järjestetty kansallinen tietoturvapäivä.	
	<i>Yrittäjyyskasvatuksen ja -koulutuksen tukitoimenpiteet (yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän kanssa)</i>	Oppilaitoksia on aktivoitu osallistumaan yrittäjyyspäivän (4.9.) paikallisiin toimintoihin tiedotustoimintoina Spektrissä ja Educa-messuilla sekä verkkosivuilla.	
	<i>Maahanmuuttajien, työttömien, eläkeläisten ja muiden aliedustettujen ryhmien osallistumisen lisääminen vapaan sivistystyön opinnoissa (opintotietoliavustukset, kehittämisavustukset)*</i>	Maahanmuuttajataustaisten opetukselta varten on laadittu luettelo maahanmuuttajataustaisten opetuksen ja koulutuksen materiaaleista sekä oppaat maahanmuuttajien oppimisvaikeuksista, oman äidinkielen oppimisen tukemisesta ja maahanmuuttajien muiden aineiden opetuksesta.	
	<i>Pohjoismaisesta lukion yhteistoimintasopimuksesta (sop. nro 43/2008) ja sen antamista mahdollisuuksista tiedottaminen</i>	Pohjoismaisesta koulutusyhteistyöstä ja lukiosopimuksesta on laadittu tiedote verkkosivuille.	

Ammattikoulutuksen hyvien käytäntöjen kehittäminen ja levittäminen

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Kansainvälisiä ja kansallisia laadunhallinnan hyviä käytäntöjä hyödynnetään koulutuksen järjestäjien laadunhallinnassa. Koulutuksen järjestäjille on tarjolla ja ne käyttävät erilaisia laadunhallinnan ja kehittämisen työvälineitä. Koulutuksen järjestäjät saavat kilpailujen avulla vertailutietoa laadunhallintatilasta oman toimintansa laadunhallinnan kehittämiseen.</i>	<i>Perusopetuksen laatukriteerien valmistelun ja toimeenpanon tuki. Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuosituksen toimeenpanon tuki.</i> <i>Laatukilpailut (ammatillinen koulutus, oppisopimuskouluttajat ja kansalaisopistot) toteutettu. Palaute hankittu ja prosessit hoidettu tehokkaasti.</i> <i>ENQA-VETin toimeenpanon tuki.</i>	Ammatilliseen peruskoulutukseen ja näyttötutkintoperusteiseen koulutukseen on kehitetty kansalliset laadunhallinnan kriteerit. Vertaisarvioinnin vaikuttavuuteen liittyvä Leonardo-projektin toimitasuunnitelma on laadittu. Ammatillisen koulutuksen, oppisopimuskouluttajien ja kansalaisopistojen laatupalkintokilpailut on toteutettu. ENQA-VETin laatuverkoston yhteyspisteen tehtävät on hoidettu.	
<i>Ammatillisen koulutuksen järjestäjät/oppilaitokset toteuttavat ammattiosaamisen näyttöjä ensisijaisena osaamisen arviointimenetelmänä. Ammattiosaajilla on käytössään toimiva väline seurata ja huolehtia työ- ja toimintakyvystään.</i>	<i>60 % koulutuksen järjestäjistä mukana ammattiosaamisen näyttöjen tukiohjelmassa. 40 % työpaikkaohjaajista koulutettuja. 10 % opettajista osallistuu työelämäosaamisen opintoihin ja kehittämishankkeisiin.</i>	Ammattiosaamisen näyttöjen tukikokeilussa on ollut mukana n. 50 % koulutuksenjärjestäjistä (2 ruotsinkielistä). Työpaikkaohjaajista oli koulutettuja 38 % ja 20 % opettajista on osallistunut työelämäosaamisen opintoihin.	
<i>Koulutuksen järjestäjät hyödynnevät kokeilussa hyväksi havaittuja toimintamalleja työpaikoilla tapahtuvan oppimisen järjestämisessä.</i>	<i>10 koulutuksen järjestäjää on käynnistänyt työpaikalla tapahtuvan oppimisen laajentamiskokeilun.</i>	Työpaikalla tapahtuvan oppimisen laajentamiskokeilussa on ollut mukana 15 uutta koulutuksenjärjestäjää, joista 2 ruotsinkielistä. Hankkeille on hyväksytty kokeiluohjelma.	
<i>Koulutuksen järjestäjät hyödynnevät alakohtaisille työnjohtokoulutuksille tuotettuja perusteita ja järjestämismalleja.</i>	<i>Työnjohtokoulutus-kokeilussa mukana 4–6 koulutuksen järjestäjää. Kokeilukoulutukseen osallistuu 200 opiskelijaa.</i>	Työnjohtokoulutuskokeiluohjelma on hyväksytty 12 koulutuksen järjestäjälle. Työnjohtokoulutuskokeilussa on ollut mukana 193 opiskelijaa.	Taantumasta johtuen autoalan työnjohtokoulutuskokeilu ei käynnistynyt suunnitellussa laajuudessa.
<i>Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus vakiintuu ja sen tarjonta laajenee.</i>	<i>56 ammatillisen koulutuksen järjestäjää mukana ohjaavan ja valmistavan koulutuksen kokeilussa.</i> <i>Selvitys kokeilun tuloksista valmis. Kokeilun vakinaistamisedellytykset selvitetty.</i>	Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen kokeilussa on ollut mukana 47 koulutuksen järjestäjää, joista 1 ruotsinkielinen. Kokeilujen perusteella on laadittu opetussuunnitelman perusteet. Kokeilusta (2007–2009) on laadittu kaksi väliraporttia.	
<i>Koulutuksen järjestäjät/oppilaitokset saavat käyttöönsä uusia toimintamalleja ja hyviä käytänteitä sekä tuki- ja opetusmateriaalia oppimisen ja hyvinvoinnin kehittämistä varten.</i>	<i>Osaamisen tunnustamisen kehittäminen ja aikuiskoulutuksen henkilökohtaistaminen.</i> <i>Maahanmuuttajien ammatillisen ja aikuiskoulutuksen tuki.</i>	Osaamisen tunnustamiseen ja henkilökohtaistamiseen liittyvä osaan.fi/jagkan.fi tietojärjestelmä on päivitetty. Osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen hyviä käytäntöjä koskeva selvitys on valmistunut. Maahanmuuttajien ammattikoulutuksen yhteistyötä ja verkostoitumista on laajennettu koskemaan ammatillisia opettajakorkeakoulu-	

Vankien ammatillisen koulutuksen kehittämisen toimenpideohjelman tuki.

ja.

Vankilaopetuksen toimenpidesuosituksen seuranta siirtyy vuodelle 2010 tehtävien priorisointien vuoksi.

Koulumuotojen yhteinen hyvien käytäntöjen kehittäminen ja levittäminen

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Koulutuksen järjestäjät/ oppilaitokset saavat käyttöönsä uusia toimintamalleja ja hyviä käytänteitä sekä tuki- ja opetusmateriaalia oppimisen ja hyvinvoinnin kehittämistä varten.</i>	<i>OpettajaTV:n kautta täydennyskoulutukseen osallistuvien määrän kasvu 20 % vuodessa.</i> <i>Toisen kotimaisen kielen opetus, painopisteenä opetusmenetelmät, oppimateriaalit, opettaja- ja opiskelijavaihto, kielikylvyt ja kielisuihkut</i> <i>Yhteisöllisyys kouluissa ja oppilaitoksissa (etenkin oppilaskuntaoiminta)</i>	<i>OpettajaTV:hen on tuotettu suunnitelman mukaiset sarjat sekä laadittu toimintaohje. Kurseille osallistuneiden määrän kasvu vuodesta 2008 on ollut lähes 300 %.</i> <i>Toisen kotimaisen kielen kehittämishankkeen (TOKI) pilottien raportit opetusmenetelmistä, opettaja- ja opiskelijavaihdosta sekä kielikylvyistä ja kielisuihkuista ovat valmistuneet.</i> <i>Yhteisöllisyyden parantamiseksi on järjestetty 3 lasten ja nuorten foorumitapaamista sekä oppilaskuntafoorumi. Lukion osallisuutta ja oppilaskuntaoimintaa tukemaan on laadittu itsearviointimateriaali.</i>	

1.4.2. OPH seuraa koulutuksen järjestämistä ja koulutuksen tuloksellisuutta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen määräytymisprosessi

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Päätöksentekijä saa tiedot yksikköhinta- ja rahoituspäätösten perusteiksi sekä laajempaa tietoa aineistosta toiminnan kustannuksista ja muutoksista. Rahoituksen saajat saavat vertailutietoa mm. toimintansa taloudellisuudesta verrattuna muihin toimijoihin.</i>	<i>Perus- ja kustannustiedonkeruut toteutettu aikatauluissa, yksikköhinta- ja rahoituspäätösten ja niihin liittyvien oikaisujen käsittely aikataulujen mukaisesti ja tiedot raportoitu. Valtionosuusuudistuksen edellyttämien muutosten valmistelu opetus- ja kulttuuritoimen osalta.</i> <i>Vuoden 2010 rahoituksen valmistelussa uusi tulosrahoitusmittaristo ammatillisessa perus- ja lisäkoulutuksessa. Uudet määräytymisperusteet ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoituksessa.</i>	<i>Opetus- ja kulttuuritoimen perustiedonkeruut 20.1. ja 20.9. on toteutettu ja tiedot raportoitu. Kustannuskysely vuoden 2008 tiedoista on edennyt aikataulun mukaisesti. Yksikköhintoja ja rahoituspäätöksiä koskevat oikaisuvaatimukset on valmisteltu sovittujen aikataulujen mukaisesti. Valtionosuusuudistuksen 2010 käytännön toimenpiteet on toteutettu aikataulun mukaisesti.</i>	<i>Valtionosuusuudistuksen tiedottamisvastuu hajautui kahdelle hallinnonalalle, mikä vaikeutti riittävän informaation tarjoamista valtionosuuden saajille.</i>

Tarkastukset (opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaki 54§)

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Julkisella rahoituksella toteutettavan toiminnan lainmukaisuuden edistäminen.</i>	<i>Tarkastukset toteutetaan erikseen sovittavan suunnitelman mukaan.</i>	Valtionosuustarkastuksista on laadittu 3 tarkastuskertomusta sekä käynnistetty 5 uutta tarkastusprosessia.	

Tietotuotantojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito (ml. rekisterit)

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Koulutuksen järjestäjillä on käytettävissään ajantasainen ja kansallisesti kattava päätöksentekoa tukeva, opetuksen keskeiset tunnusluvut sisältävä sähköinen raportointipalvelu. Kansalaisilla on nykyistä paremmin käytettävissään koulutusta koskevaa tietoa.</i>	<i>Ammatillisen aikuiskoulutuksen seuranta järjestelmä (AIPAL) toiminnassa.</i>	Näyttötutkintojen palautejärjestelmän (AIPAL) käyttöönoton toinen vaihe on toteutunut marraskuussa 2009, jolloin AIPAL on annettu käyttöön tutkintotoimikunnille ja näyttötutkintomestarikoulutusta järjestäville ammattikorkeakouluille. Vuoden 2009 lopussa AIPAL oli käytössä 177 koulutuksen/tutkinnon järjestäjällä. Tilastotietopalvelu WERAn tilastopohjaa on laajennettu 7 uudella raportilla.	

Seurantaindikaattoriraportointi

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Päätöksentekijöillä ja koulutuksen järjestäjillä on käytettävissä tietoa koulutuksen tuloksista ja kansainvälistä vertailutietoa.</i>	<i>Seurannan/indikaattorikonaisuuden painopistealueet:</i> - Koulutuksen määrälliset indikaattorit - Aikuiskoulutuksen vuosikirja - Hyvinvointi-indikaattorit ja seuranta perusopetuksessa - Opettajisto tiedonkeruun 2008 pohjalta.	Valmistuneet seurantaindikaattoriraportit: - Koulutuksen määrälliset indikaattorit 12/2009, - Aikuiskoulutuksen vuosikirja 08/2009 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perusopetuksessa 2009 12/2009 ja - Opettajat Suomessa -julkaisu 2008 02/2009.	

Koulutuksen järjestämiseen liittyvät seurannat

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Päätöksentekijöillä ja koulutuksen kehittäjillä on käytettävissä tietoa koulutuksen tuloksista. Koulutuksen järjestäjillä on käytettävissään ajantasaista ja kansallisesti kattavaa päätöksentekoa tukevaa, opetuksen keskeiset tunnusluvut sisältävää seurantatietoa, jota he voivat hyö-</i>	<i>Seurantaraportit mm.:</i> - Taiteen perusopetuksen seuranta - Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien seuranta - Selvitys yhdysluokkaopetuksesta - Ammatillisen erityisopetuksen toimintapohjan seuranta - Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuosituksen käyttöönoton ja	Valmistuneet seurannat ja selvitykset: - Selvitys taiteen perusopetuksen järjestämisestä lukuvuonna 2007–2008 02/2009, - Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmauudistusta koskevat raportit: Hämeenlinna-raportti 02/2009 ja Opetuksen järjestäjien	Selvitys yhdysluokkaopetuksesta siirtyi vuodelle 2010 tehtävien priorisointien vuoksi. Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuosituksen käyttöönoton ja koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan tilan seu-

2 ruotsinkielistä sekä ruotsinkielinen eTwinning-käsikirja 10/2010.

Perusopetuksen oppimistulosten seuranta-arvioinnit

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Päätöksentekijät ja opetuksen järjestäjät/opettajat saavat tietoa eri oppiaineiden oppimistuloksista ja hyödyntävät tuloksia opetuksen kehittämisessä.</i>	<i>2 raporttia (B-ruotsi 9.lk ja matematiikka 6.lk). 1 arviointi (Finska 9.lk,) toimeenpan-tu suunnitelmien mukaan. Palautteet koulutuksen järjestäjille ja otoskouluille 2 kuukauden sisällä kokeen pitämisestä.</i>	Ruotsin kielen oppimistulosten arviointiraportti on julkaistu 11/2009. Taide- ja taitoaineiden seuranta-arvioinnin mittari on laadittu.	Matematiikan ja Finskan oppimistulosten arviointiraporttien valmistuminen siirtyi vuodelle 2010 tehtävien priorisointien vuoksi.

Ammatillisen koulutuksen oppimistulosten seuranta-arvioinnit

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Päätöksentekijät, koulutuksen järjestäjät /opettajat saavat luotettavaa tietoa ammatillisen koulutuksen oppimistuloksista ja hyödyntävät tietoa koulutuksen kehittämisessä.</i>	<i>Tuloseurannassa 6 +3 tutkintoa. Kansallinen yhteenvetoraportti vuonna 2007 käynnistyneestä seurannasta valmis. Palauteraportit koulutuksen järjestäjille.</i>	Tuloseurantaan on otettu mukaan uusia suunnitelman mukaisesti. Koulutuksen järjestäjille on toimitettu kirjalliset palautteet toteutetuista ammattiosaamisen näytöistä lukuvuonna 2008–2009 ammatillisen koulutuksen oppimistulosten seurannassa mukana olleissa tutkinnoissa.	Päättynneiden ja meneillään olevien tutkintojen näyttöjen tulosten väli- ja loppuraporttien valmistuminen siirtyi vuoden 2010 puolelle, koska hankkeen vastuuhenkilö siirtyi toisiin tehtäviin ja uuden vastuuhenkilön saaminen viivästyi.

1.4.3. Erikseen säädetyt ja määrätyt tehtävät

Tutkintojen tunnustaminen, kielitutkinnot, kääntäjätutkinnot

Valtionhallinnon kielitutkintojen ja yleisten kielitutkintojen toimeenpano ja ohjaus

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Tutkintojen suorittajilla tarjolla laadukkaat palvelut osaamisen testaamiseen.</i>	<i>Kielitutkintotilaisuudet tarkoituksenmukaisesti toimeenpantu, järjestelmiin liittyvät rekisterit kehitetty, neuvontapalvelu informatiivista ja laadun kehittämistoimet toteutettu.</i>	Kielitutkintojen tutkintotoimikunta on asetettu ja arvioijat rekisteröity. Vuonna 2009 on suoritettu 5100 yleistä kielitutkintoa, joista 3700 suomen kielen keskitason tutkintoa. Valtionhallinnon kielitutkintojen tehtävien arviointia ja vastaanottamista koskeva ohjeistus on tarkistettu, vastaanottajakoulutus järjestetty ja tutkintojärjestelmän säädösmuutoksia varten valmisteltu esitys. Vuonna 2009 on suoritettu 1660 valtionhallinnon kielitutkintoa.	Järjestelmään liittyvien rekisterien kehittäminen siirtyi SALAMA-järjestelmän käyttöönoton viivästyksen vuoksi.

Auktorisoitujen kääntäjien tutkintojen toimeenpano ja ohjaus

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Tutkintojen suorittajilla tarjolla laadukkaat palvelut osaamisen testaamiseen.</i>	<i>Kääntäjätutkintotilaisuudet tarkoituksenmukaisesti toimeenpantu, järjestelmiin liittyvät rekisterit kehitetty, neuvontapalvelu informatiivista ja laadun kehittämistoimet toteutettu.</i>	Kääntäjärekisteri ja siihen liittyvä tutkintojärjestelmärekisteri on ajantasaistettu, arvioijakoulutukset ja tutkinnon suunnitteluseminaari on järjestetty. Vuonna 2009 on suoritettu 107 auktorisoitujen kääntäjien tutkintoa.	Järjestelmään liittyvien rekisterien kehittäminen siirtyi SALAMA-järjestelmän käyttöön-oton viivästymisen vuoksi.

Tutkintojen tunnustamistoiminnan ohjaus ja kehittäminen

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Ulkomaisia tutkintojen suorittaneiden virkakelpoisuuden saaminen tehostuu. Tunnustamispäätöstä tai vastaavuusarviota tarvitsevat saavat palvelua oikeasta viranomaisesta sekä Suomessa että ulkomailla. Suomalaiset tutkinnot tunnustetaan ulkomail- la ja ulkomaiset tutkinnot tunnustetaan Suomessa säädösten ja kansainvälisten hyvien käytäntöjen mukaisesti. Suomalaisista tutkinnoista on saatavilla kansainvälisesti ymmärrettävää oikeaa tietoa.</i>	<i>Tutkintojen tunnustamispäätösten käsittelyaika lainsäädännön mukainen (enintään 3 tai 4 kk). Käsitelty kansallisen lainsäädännön ja ammattipätevyysdirektiivin mukaisesti. Toimintavuoden aikana ratkaistu 60 % vuoden aikana vastaanotetuista hakemuksista.</i>	Ulkomailla suoritettujen tutkintojen tunnustamista koskevia hakemuksia vastaanotettiin 714 kpl, joista ehdittiin käsitellä 640. Päätökseen näistä johti 563 hakemusta. Päätöksiä riittävistä opinnoista antaa vieraskielistä opetusta ja montessoriesiopetusta sekä lausuntoja suomalaisista ja ulkomaisista ammatillisista tutkinnoista on annettu 74 (84 hakemusta). Vuoden aikana tulleista virkakelpoisuutta koskeneista hakemuksista on ratkaistu 61 %. Käsittelyaika viimeisestä asiakirjasta 3,1 kk. Kokonaiskäsittelyaika 4,0 kk.	
<i>Joustava ja tehokas ammatillinen tutkintojärjestelmä ohjaa sekä kansallista että paikallista tutkintojen ja koulutuksen kehittämistä. Kaikilla koulutuksen ja työelämän toimijoilla on saatavilla tietoa viitekehyksen käyttämiseksi omassa toiminnassaan.</i>	<i>Tutkintojen tunnustamisen ohjaus- ja tiedotussuunnitelma sekä kansallisen koordinaatiopisteen verkkotiedotus valmiina (ENIC/NARIC, NRP, ammattipätevyysdirektiivi, IMI, EQF/NQF, Europassi) (su, ru, en).</i>	Europassi-asiakirjoista on tiedotettu 24 tilaisuudessa (noin 5000 osallistujaa). Europassin verkkosivuilla on ollut noin 28200 kävijää.	
	<i>Ehdotus ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmän (ECVET) toimeenpanosta.</i>	Esitykset perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen sijoittumisesta tutkintojen ja osaamisen kansallisen viitekehyksen (NQF) tasoille on laadittu. Suomen viitekehyksen valmistelun etenemisestä on tiedotettu verkkosivuilla.	Ehdotus ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmän toimeenpanosta siirtyi vuodelle 2010 OPM:n päätöksen mukaisesti.

Opiskelijavalintoja tukevat prosessit ja koulutustiedotus

Opiskelijavalintaprosessien tietojärjestelmien kehittäminen

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Sähköiset haku- ja koulutustietojärjestelmät helpottavat koulutukseen hakeutumista, tehostavat koulutustarjontaan, valintaperusteisiin ja hakeutumiseen liittyvää tiedotusta, tehostavat ohjausta ja opiskelupaikkojen käyttöä sekä vähentävät eri toimijoiden päällekkäisyyttä.</i>	<i>Ammatillisen koulutuksen ja lukio-koulutuksen sähköinen yhteishaku laajennettu koskemaan musiikki, tanssi- ja liikunta-alan koulutusta kevään 2009 yhteishaussa.</i> <i>Opetushallitus toteuttaa, ylläpitää ja kehittää viittä korkeakoulujen sähköistä hakujärjestelmää ja kahta rekisteriä. Sähköinen hakujärjestelmä on yliopistojen erillisvalintojen käytettävissä viimeistään syksystä 2009 alkaen.</i> <i>Uudistettu AMKYH-järjestelmä nykyistä kustannustehokkaammaksi.</i> <i>97 % ammatillisen, lukiokoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteishaussa hakevista käyttää sähköistä hakua.</i>	Ammatillisen koulutuksen ja lukio-koulutuksen sähköinen yhteishaku (KOULUTA) on laajennettu koskemaan musiikki-, tanssi- ja liikunta-alan koulutusta kevään 2009 yhteishaussa, mikä on mahdollistanut 5 500 uuden hakijan hakeutumisen järjestelmän avulla. Yliopistojen sähköinen hakujärjestelmä on ollut yliopistojen erillisvalintojen käytettävissä syksystä 2009 alkaen, mikä on mahdollistanut 523 uuden hakijan hakeutumisen järjestelmän avulla. Ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH) uudistettu kustannustehokkaammaksi (150 000 €) siten, että uudet toiminnot ovat olleet ammattikorkeakoulujen hyödynnettävissä kesän valinnoissa. 99 % ammatillisen, lukiokoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteishaussa hakevista käytti sähköistä hakua. - Lukioihin ja ammatillisiin koulutuksiin hakeneita 110 000 - Ammattikorkeakouluihin hakeneita 100 000 - Yliopistoihin hakeneita 81 000 - Ammatillisiin opettajakorkeakouluihin hakeneita 6000.	

Koulutustiedotus

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Hakijoilla ja hakijoita ohjaavilla on ajantasaiset tiedot eri koulumuodoista, koulutustarjonnasta ja koulutukseen hakeutumisesta.</i>	<i>Koulutusnetti.fi:n ja Studieinfo.fi sivustojen rakennetta ja sisältöjä kehitetty. Painettujen oppaiden jake-lumääriä vähennetty ja selvitetty mahdollisuudet tuottaa oppaat sähköisinä.</i>	Koulutusoppaita on laadittu 9. Oppaiden painosmääriä on vähennetty.	Sähköistysmahdollisuutta ei selvitetty, koska OPM:n hallinnonalalla käynnistyi Sadehanke ja sen alla Opintonettiprojekti, jonka vaikutusta oppaiden sähköistämiseen ei kyetty arvioimaan vuonna 2009.

Opiskelijavalintaan liittyvät neuvontapalvelut

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Hakijoilla ja hakijoita ohjaavilla on ajantasaista tietoa eri koulutusmuodoista, koulutustarjonasta ja koulutukseen hakeutumisesta.</i>	<i>Neuvontapalvelu määritetty ja käytönotettu. Palvelutason laatumittarit määritetty.</i>		Neuvontapalvelua ei määritetty eikä käyttöön otettu, ei myöskään palvelutason laatumittareita määritetty. Neuvontapalveluiden sekä palvelutasomittareiden omaa suunnitteluosaamista ei ollut riittävästi asiakaspalvelukokonaisuuden sekä mittariston määrittämiseksi.

Ennakointi

Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Päätöksentekijöillä on käytössään valtakunnallista ja alueellista ajantasaista ennakointitietoa työvoiman kysynnästä ja alakohdaisista koulutustarpeista koulutuksen mitoittamista varten. Oppilaanohjaus, työvoimaneuvonta, koulutukseen hakeutuvat ja media voivat hyödyntää ennakointituloksia. Päätöksentekijät saavat tietoa ennakointitulosten ja työvoiman kysynnän kehityksen suhteesta sekä ennakoinnin vaikuttavuudesta koulutussuunnitteluun ja päätöksentekoon. Opetushallinnolla ja koulutuksen järjestäjillä on toimivat ja kehittyvät menetelmät hankkia ja välittää tietoa tulevaisuuden työelämän osaamistarpeista. Erillisrahoituksella tuetaan mahdollisuuksien mukaan muualla tehtävää ennakointityötä.</i>	<i>Tarkistuslaskelmat KESU 2007-2012:n väliarviota varten, selvitys työvoiman kysynnän ja koulutustarjonnan muutoksista. Valtakunnallisen, ruotsinkielisen ja alueellisen ennakointityön käynnistys mm. KESUn 2011-2016 valmistelua varten sidosryhmien kanssa sovittavalla tavalla. Selvitykset kansallisista ja kansainvälisistä laadullisen ennakoinnin malleista. Ehdotus pilotoitavasta osaamistarpeiden ennakointimallista.</i>	Valtakunnalliset sekä ruotsinkielisen koulutuksen ennakointitulokset on raportoitu (Koulutus ja työvoiman kysyntä 2020, Yrke 2020 ja väliarviot 2009). Vuosien 2007–2012 kehittämissuunnitelman väliarviointia varten on laadittu työvoiman kysyntää ja aloittajatarpeita koskeva raporttiosuus (OPM:n työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:34). VOSE-projektin ennakointimallin rakentamista varten on laadittu selvitys Suomessa ja eräissä EU-maissa käytetyistä laadullisen ennakoinnin malleista. Ehdotus pilotoitavasta ennakointimallista on valmistunut.	Enstin tietosisältöjä ei päivitetty. Enstin kehittäminen viivästyi tehtävien priorisointien vuoksi.

EU-kuljettajadirektiivin toimeenpano

EU-kuljettajadirektiivin toimeenpano, ohjaus ja valvonta kuljetusalan, rakennusalan ja metsäalan kuljettajakoulutuksissa

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Koulutusyksiköillä on käytössään</i>	<i>Valvontatarkastuksia toteutettu 10</i>	Perustason koulutuksen tarkastus-	Tavoitteesta jäi yksi pe-

tiedot ja toimintaohjeet koulutuksen toteuttamisesta EU:n periaatteiden lain 273/2007 ja OPM:n koulutuksen järjestämislavan mukaisesti. Yhteistyö alan viranomaisten kanssa paranee direktiivin toimeenpanossa ja valvonnassa.	perustason ja 10 jatkokoulutuksen osalta.	sia on toteutettu 9, joista 8 toiminnan tarkastusta ja 1 toimintalupaa hakeneen koulutuksen järjestäjän tilojen ja laitteiden tarkastus. Jatkokoulutustoiminnan tarkastuksia on toteutettu 10, joissa on keskitytty osallistuvien opiskelijoiden henkilöllisyyden tarkastuksiin, tilojen toimivuuteen ja koulutustilaisuuksien ilmoitusten menettelyihin. EU:n kuljettajadirektiivin toimeenpanon tueksi on järjestetty 3 ohjausseminaaria ja tiedotustilaisuuksia sekä laadittu kaksi todistusmallia, jotka sisältävät toiminnan ohjeistusta.	rustason tarkastus teemmättä loppuvuodesta tapahtuneiden aikataulumuutosten vuoksi.

Koulutustoimikunnat

Koulutustoimikuntien ohjaus ja tuki

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
Alakohtaiset koulutustoimikunnat saavat asiantuntijapalvelua koulutustarpeiden ennakoinnissa ja koulutuksen kehittämisessä. Yhteistyö työelämän edustajien ja muiden sidosryhmien kanssa vahvistuu.	Asiantuntijasihteeripalvelut ja muut asetuksen mukaiset tehtävät hoidettu.	Koulutustoimikuntien toimikaudelle 1.2.2010 - 31.12.2010 on tehty esitykset toimikuntien uusiksi jäseniksi. Jäsen- ja sihteerimuutospäätökset (40 kpl), päätökset koulutustoimikunnille 2009 osoitettavista (34 koulutustoimikuntaa) määrärahoista ja koulutustoimikuntien jäsenten palkkioista on tehty sekä järjestetty koulutustoimikuntaseminaari.	Jäsenpyynnöt taustatahoille voitiin lähettää vasta 11/2009 koulutustoimikuntien toimikautta koskevan koulutustoimikunta-asetuksen muutoksen vuoksi.

Tutkintotoimikunnat

Tutkintotoimikuntien ohjaus ja tuki (pl. mapa)

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
Tutkintotoimikunnilla on hyvät edellytykset hoitaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettussa laissa niille annetut näyttötutkintojen järjestämistä koskevat tehtävät.	Tuotettu tutkintotoimikunnille niiden tarvitsemat maksuliike- ja tiedonhallintapalvelut. Järjestetty koulutusta tutkintotoimikuntien jäsenille sekä tutkintojen toimeenpanijoille. Arvioitu tutkintotoimikuntia ja näyttötutkintoja koskevan tietojärjestelmän (AMTU-tietojärjestelmän) uusimistarve. Parannettu tutkintotoimikuntien sähköisen toimintaympäristön (Optima-ympäristön) käyttökelpoisuutta. Käynnistetty uusien tutkintotoimikuntien asettamisprosessi (toimikausi alkaa 1.8.2010).	Tutkintotoimikuntien tukea varten on järjestetty 4 järjestökohtaista seminaaria (270 osallistujaa), 6 alakohtaista ja 28 muuta koulutustilaisuutta, 2 puheenjohtaja/sihteeripäivää, 14 maksullisia koulutustilaisuutta sekä 40 näyttötutkintojen toimeenpanoon liittyvää tutkinnon järjestäjä- ja tutkintotoimikuntatilaisuutta sekä 1 seminaari ruotsinkielisille tutkintotoimikunnan jäsenille. Näyttötutkintojen järjestämisedellytysten arvioita on tehty 81 sekä 5 lausuntoa valmistavasta koulutuksesta.	Tutkintotoimikuntarekisterin uudistaminen siirtyi SALAMA-hankkeen viivästymisen vuoksi.

Toimintakaudelle 2010–2013 asetettavista tutkintotoimikunnista (151 kpl) on tehty päätös ja asetettu kehitysvamma-alan tutkintotoimikunta 15.9.2009 lukien sekä tehty toimikuntien jäsenistöön 79 täydennys- ja muutospäätöstä.

Vähälevikkinen oppimateriaali

Vähälevikkisen oppimateriaalin kehittäminen ja tuotanto

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Turvataan oppimateriaali sellaisille aloille ja oppiaineisiin, joissa on vähäinen opiskelijamäärä ja kaupalliset kustantajat eivät tuota materiaalia.</i>	<i>Vähälevikkisen oppimateriaalin varastointi, jakelu ja asiakaslaskutus ulkoistettu sekä osa oppimateriaalituotannosta toteutettu ostopalveluna.</i>	Vähälevikkisen oppimateriaalin varastointi, jakelu ja asiakaslaskutus on ulkoistettu. Osa tuotannosta on toteutettu ostopalveluna. Vähälevikkisten oppimateriaalien tuotantosuunnitelma on vahvistettu. Maksuttomana on tuotettu 6 oppimateriaalia ja maksullisena 23 oppimateriaalia sellaisille aloille ja oppiaineisiin, joissa on vähäinen opiskelijamäärä ja kaupalliset kustantajat eivät tuota materiaalia.	

Rakennerahastoprosessien toimeenpano ja hallinnointi 2007–2013

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Hakemusten riittävän nopea käsittely mahdollistaa hankkeiden joustavan toteutuksen. Hankevalinnoilla erotellaan kansallista kehittämistyötä tukevat hankkeet. Ohjaus tukee hankkeiden sisällöllistä kehittämistä, verkottumista, levittämistä ja hankehallintoa. Hankkeiden vaikuttavuus lisääntyy.</i>	<i>Hakemusten (rahoitus- ja maksatuspäätökset sekä kielteiset projektipäätökset) käsittelyaika enintään 4 kk. Hankkeiden tulosten levittäminen verkkopalveluna.</i>	Vuoden aikana on käsitelty yhteensä 54 hakemusta. (Uusia rahoituspäätöksiä on tehty 22 hankkeesta, kielteisiä päätöksiä yhteensä 131, jotka koskivat koko alkukautta). Opetushallituksen myöntövaltuudet vuosille 2007–2009 ovat olleet yhteensä 22,2 miljoonaa euroa (valtio ja EU). Rahoituspäätöksillä on hankkeisiin sidottu yhteensä 14,7 milj. euroa (sidonta-aste 66 %). Määrärahoista (valtio ja EU) on käytetty vuoden 2009 loppuun mennessä noin 2,0 milj. euroa. Tarkastussuunnitelma on laadittu TEM:n ohjeiden mukaisesti. Hankkeiden esittelyt on toimitettu verkkosivuille.	Ohjelmakauden alun viivästymisen vuoksi hankkeet ovat alkaneet yli vuoden myöhässä, eikä hankkeissa ole ehtinyt kertyä menoja niin paljon, että n+2 sääntö olisi vuonna 2007 myönnettujen varojen osalta virastokohtaisesti toteutunut. Päätösten käsittelyaika on venynyt noin 6 kuukauteen henkilövaihdosten ja vanhan kauden jatkoaikahankkeiden toimeenpanon vuoksi. Kielteisten päätösten viivästyminen johtui EURA-järjestelmän puutteista. Vanhan kauden jatkoaikahankkeiden rahoitukseen ei ollut varauduttu.

Valtion oppilaitokset

VAIKUTUSTAVOITE	VUOSI 2009 Määrällinen/Laadullinen tavoite	TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
<i>Valtion oppilaitokset saavat kehittämissuunnitelmat toimintansa tuloksellisuuden parantamiseksi ja toteuttavat niitä käytännössä.</i>	<i>Valtion erityiskoulujen toiminnan kehittämissuunnitelma. Kielikoulujen kehittämissuunnitelma. Valtion oppilaitosten kiinteistöjen korjaus- ja kehittämissuunnitelma OPM:n kehusehdotuksessa 2011-2013. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen lainsäädännön uudistamisen tukeminen tulosohjauksella.</i>	Valtion oppilaitosten kiinteistöjen osalta tilannekatsaus valmistunut. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen lainsäädännön uudistamisen pohjaksi valmistui raportti saamelaisalueen koulutuskeskuksen tehtävistä, asemasta ja lainsäädännöstä. Lakiuudistus tulee voimaan vuoden 2010 alussa.	Valtion erityiskoulujen toiminnan kehittämissuunnitelma valmistuminen siirtyi, koska OPM ei vielä tehnyt päätöstä selvitysmiehen ehdotusten pohjalta. Kielikoulujen kehittämissuunnitelma valmistuu 1/2010.

Opetushallituksen toimialaan kuului toimintavuonna 13 valtion oppilaitosta: seitsemän yleissivistävää erityiskoulua, kaksi kielikoulua, Opetusalan koulutuskeskus (Opeko), Saamelaisalueen koulutuskeskus (Sakk), Merenkulun turvallisuuskeskus (Meriturva) ja Helsingin eurooppalainen koulu. Näiden lisäksi Opetushallitus ohjaa valtion koulukotien perusopetusta.

Kielikoulut

Valtion kielikouluja ovat Helsingissä sijaitsevat Helsingin ranskalais-suomalainen koulu ja Suomalais-venäläinen koulu. Koulujen tulosalueet ovat esiopetus, perusopetus ja lukio-opetus. Tavoitteena on, että oppilaat saavat myös hyvän ranskan ja venäjän kielen taidon sekä kulttuurin tuntemuksen.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2007	2008	2009
Oppilaita yhteensä	1 540	1 562	1 525
Esiopetus			
- oppilaita	130	137	132
- opetustunteja	125 928	134 432	122 471
Perusopetus			
- oppilaita	1 080	1 103	1 109
- opetustunteja	1 255 867	1 126 357	1 287 695
Lukio-opetus			
- opiskelijoita	330	322	284
- opetustunteja	463 442	537 393	449 820
- suoritettut ylioppilastutkinnot	83	99	106
Vuotuinen keskeyttäminen			
- esi- ja perusopetus /oppilaita	27	18	31
- lukio-opetus / opiskelijoita	10	5	10

Yleissivistävät erityiskoulut

Yleissivistäviä erityiskouluja ovat liikuntavammaisille tarkoitettu Mäntykankaan koulu Kuopiossa sekä Ruskeasuon koulu Helsingissä, näkövammaisille tarkoitettu Jyväskylän näkövammaisten koulu sekä Svenska skolan för synskadade Helsingissä, kuulovammaisille tarkoitettu Haukkarannan koulu Oulussa ja Mikael-koulu Mikkelissä sekä kuulo- ja liikuntavammaisille tarkoitettu Tervaväylän koulu Oulussa. Monivammaiset oppilaat muodostavat kuitenkin

enemmistön. Valtion erityiskoulut ovat valtakunnallisia palvelu- ja kehittämiskeskuksia, joille opetusministeriö on perusopetuslain (628/1998) 8, 39 ja 52 §:n nojalla määrännyt erityiseksi tehtäväksi järjestää esi-, perus- ja lisäopetusta sekä opetukseen liittyviä tukipalveluita niille vaikeasti monivammaisille ja sairaille oppilaille, joiden opetusta ei voida järjestää kunnan koululaitoksessa. Tukipalveluina koulut antavat oppilaille oppimisvalmiuksia parantavaa kuntoutusta, tilapäistä opetusta ja kuntoutusta tuki- ja kokeilujaksojen aikana sekä kehittävät opetus- ja kuntoutusmenetelmiä, opetusvälineitä ja oppimateriaaleja.

Valtion yleissivistävän koulutuksen yhtenä painopistealueena oli valtakunnallisen erityisen tuen palveluverkoston (Valteri-hanke) kehittäminen. Verkoston muodostavat valtion yleissivistävät erityiskoulut ja ruotsinkielinen resurssikeskus. Palveluverkostolle luotiin yhteinen Valteri-strategia, jonka mukaisesti toimintaa toteutettiin ja Valteri-verkkosivut uudistettiin. Saatiin valmiiksi määrittelyt oppilaiden kuntoutuspalvelujen riittävydestä ja laadusta sekä oikea-aikaisesta kohdentumisesta muuttuvissa toimintaympäristöissä. Valtakunnallisessa koulutushankkeessa ”Kunta ja koulu inklusion tukena” toteutettiin kaksi teemaa: varhainen puuttuminen ja tehostetun tuen eri muodot sekä oppimisympäristöjen kehittäminen ja moniammatillinen yhteistyö.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2007	2008	2009
Oppilaita yhteensä	499	474	472
- esiopetus	33	26	29
- perusopetus	414	405	404
- lisäopetus	52	43	39
Vuotuinen keskeyttäminen	2	0	0
Kuntoutus koulupäivien aikana / oppilastuntia	56 623	49 776	48 994
Palvelukeskustoiminnan laajuus:			
Ohjaustoiminta koulussa sekä muualla pidetyt kurssit ja luennot / koulutettavapäiviä	372 639	477 069	465 965
Ohjaustoiminta kentällä			
- ohjauskäyntejä	809	1 049	910
- oppilaita	760	763	569
- kuntia, joissa käyty	222	274	213
Tilapäinen opetus ja kuntoutus (tukijaksot, kuntoutustutkimukset)			
- koulutettavapäiviä	3 436	3 282	3 388
Lukion suorittamista edistävä opetus (Mikael-koulu) / oppilaita	14	13	12
Ylioppilastutkinnon suorittaneita	1	3	5
Perusopetuksen jälkeinen aika	2007	2008	2009
Jatko-opinnoissa oppilaita	83	72	69
- lisäopetus	41	17	27
- lukio-opetus	7	3	3
- ammattiin valmentava koulutus	14	17	21
- ammatillinen peruskoulutus	19	29	14
- muu	2	6	4
Lisäopetuksen jälkeinen aika	2007	2008	2009
Jatko-opinnoissa oppilaita	25	19	36
- lukio-opetus	2	3	9
- ammattiin valmentava koulutus	15	7	19
- ammatillinen peruskoulutus	7	7	1
- muu	1	2	2

Helsingin eurooppalainen koulu

Helsingin eurooppalaisessa koulussa toimii englannin- ja ranskankielinen osasto; suomenkielinen osasto perustetaan myöhemmin. Koulun rakenne noudattaa Eurooppa-koulujen rakennetta eli esikoulu aloitetaan 4-vuotiaana, alakoulu 6-vuotiaana ja yläkoulu-lukio 11-vuotiaana. Oppilaaksi otto laajenee syksyllä 2010.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2008	2009
Esikoulu		
- oppilaita	2	9
- opetustunteja	2833	11 300
Alakoulu		
- oppilaita	8	27
- opetustunteja	11 887	33 679
- perusopetuksen päättötodistuksia		
Yläkoulu-lukio (11 v. -)		
- oppilaita/opiskelijoita	2	9
- opetustunteja	2 822	10 894

Saamelaisalueen koulutuskeskus

Saamelaisalueen koulutuskeskus on monialainen ja monikulttuurinen oppilaitos Inarissa, Suomen saamelaisalueella. Koulutuskeskus antaa koulutusta lähinnä saamelaisalueen tarpeita varten, säilyttää ja kehittää saamelaiskulttuuria ja luontaiselinkeinoja sekä edistää saamenkielisen oppimateriaalin tuottamista.

Toimintavuonna on tehostettu toimintaa toteuttamalla yhteisiä opetuspaketteja matkailualan, ja luonto- ja ympäristöalan, hotelli- ja ravintola-alan sekä eräopaskoulutuksen välillä. Saamen kielen ja kulttuurin koulutuksen linjan opetussuunnitelma on uudistettu yhteistyössä Oulun yliopiston Giellagas-instituutin. Virtuaalikouluhankkeessa on järjestetty opetusta 9960 tuntia (24 ov) ja opetukseen on osallistunut 122 henkilöä.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2007	2008	2009
Ammatillinen peruskoulutus			
- opiskelijoita	128	122	124
- päättötodistuksen saaneita	44	36	24
- keskeyttäneitä opiskelijoita	17	17	16
Aikuisten yleissivistävä koulutus			
- opiskelijoita	14	21	28
- keskeyttäneitä opiskelijoita	0	2	4
Saamen kielen ja kulttuurin koulutus			
- opiskelijoita	705	712	710
- opiskelijaviikkoja	1 128	1 222	1 220
Jatko- ja täydennyskoulutus / opiskelijatyöpäiviä	3 564	3 927	4 674
Työvoimapolitiittinen koulutus / koulutettavapäiviä	7 895	2 505	80*
Koulutuksen jälkeinen aika			
- töissä koulutustaan vastaavalla alalla	23	15	6
- töissä muulla alalla	9	8	3
- itsenäinen yrittäjä	2	0	4

- jatko-opinnot (ammattikorkeakoulu, yliopisto)	2	1	1
- lisä- ja täydennyskoulutus	2	5	3
- työtön	2	1	1
- muu (sairaseläkkeellä, armeijassa tms.)	4	4	6
- ei tietoa	0	2	0
Yhteensä	44	36	24

*työ- ja elinkeinohallinnon rahoittama koulutus ei toteutunut suunnitelman mukaisesti vähäisen hakijamäärän vuoksi.

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus (Meriturva)

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus tuottaa korkeatasoista turvallisuuskoulutusta ja laiva- ja konesimulaattori-koulutusta merenkulkualan opiskelijoille, merenkulkijoille, alalle hakeutuville ja alalla toimiville merenkulkijoille, puolustusvoimille ja muille alan sidosryhmille. Keskus kehittää palveluitaan tavoitteena tukea valtakunnallisen turvallisuuskoulutuksen kehitystä.

Toimintavuonna saatiin päätökseen Otaniemen Laivasimulaattoriyksikön siirtohanke Novialle, mikä toteutui 1.1.2010. Upinniemen uuden kaasukäyttöisen palosimulaattorin käyttöönotto siirtyi vuoden 2010 alkupuolelle. Turussa toimivan merenkulkuoppilaitos Åbo Maren kanssa tehtiin sopimus opiskelijoiden turvallisuuskurssituksesta Lohjalla.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2007	2008	2009
Kursseja	201	303	262
Kurssipäiviä	337	442	401
Osallistujia	2 655	3 838	11 613
Koulutettavapäiviä	4 332	5 927	4 679

Opetusalan koulutuskeskus (Opeko)

Opetusalan koulutuskeskus toimi viimeisen vuoden Opetushallituksen alaisena oppilaitoksena. Toimintavuonna annettiin laki koulutuskeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi vuoden 2010 alusta lukien.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2007	2008	2009
Koulutustilaisuuksia yhteensä	1093	687	801
- Opekossa (Heinola ja Tampere)	201	303	144
- Muualla (n. 90 paikkakunnalla)	773	476	657
Lähikoulutettavatyöpäiviä yhteensä	43 004	27 770	24 717
- Opekossa (Heinola ja Tampere)	12 251	6 770	4 677
- Muualla (noin 90 paikkakunnalla)	30 753	21 000	20 041

Valtion koulukodit

Valtion koulukoteja ovat Harvialan koulukoti Janakkalassa, Kasvun yhteisö Mikkelissä, VBU center /Lagmansgården Pietarsaaressa, Limingan koulukoti, Sippolan koulukoti Kouvolassa ja Vuorelan koulukoti Vihdissä.

Koulukotien tulosohjauksesta on vastannut Stakes. Opetushallitus on osallistunut tulosneuvotteluihin perusopetuksen osalta ja rahoittanut koulukotien perusopetuksen. Koulutuksen tavoitteena on peruskoulun päästötodistuksen saaminen sekä motivoiminen jatko-opintoihin.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2007	2008	2009
Oppilaita	160	160	165

Eurooppa-koulut

Opetushallitus on hoitanut Eurooppa-koulujärjestelmän päätöksentekoa, kehittämistä, opetuksen laadunvarmistusta, valvontaa sekä kehityksen ja tulosten arviointia koskevat yleissopimuksen velvoitteet. Vuoden 2009 aikana on toteutettu yhden oppiaineen ja yhdeksän suomalaisen opettajan opetuksen tarkastukset. Suomen osalta on tehty ylioppilastutkintoa ja sen toimeenpanoa koskevat suunnitelmat sekä ohjelma suomalaisten opettajien täydennyskoulutuksesta.

Toiminnan laajuus / tuotokset	2007	2008	2009
Kouluja	14	14	14
Opettajia + johto	29	30	31
Oppilaita	641	625	641

1.5. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkilöstön vähentäminen luonnollisen poistuman kautta ja tehtävistä tuloksellisesti suoriutuminen on haasteellista. Muutospaineissa henkilöstön hyvinvointia seurattiin ja tarjottiin mahdollisuuksia oman työhyvinvoinnin kehittämiseen. Henkilöstöä kannustettiin fyysisen kunnon ylläpitämiseen ja nostamiseen mm. jakamalla kesäkaudeksi kuntokortit. Lisäksi henkilöstölle jaettiin ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi myös kulttuurin kuntokortit.

Työtyytyväisyysmittauksen mukaan vuodesta 2007 ovat nousseet johtamista ja työoloja kuvaavat indeksit. Korkein osaindeksi - 3,7 - oli työn sisältöä ja haasteellisuutta mittaavassa indeksissä. Eniten kehitettävää on palkkauksen ja työnantajakuvan osa-alueilla.

Henkilöstön tulostulokset	VUOSI 2009		TOTEUMA	POIKKEAMAN SYYT
	MÄÄRÄLLISET/LAADULLISET TAVOITTEET			
Henkilötyövuosien määrä	mom. 29.01.02. 277 kaikki mom. 326		269	
Osaaminen (koulutustasoindeksi)	6,0		6,1	
Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi:				
- henkilöstätyytyväisyysindeksi	3,4		3,2	
- sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,5		10,1	Sairauspoissaolot kasvoivat pitkien sairauslomien vuoksi.

Opetushallituksen henkilöstötilinpäätös on julkaistu erikseen. Opetushallituksen ja valtion oppilaitosten henkilöstöä koskevat tunnusluvut on esitetty liitteessä 18.

1.6. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilivirasto-organisaatio ja taloushallinnon järjestäminen:

Opetushallituksen tilivirasto muodostuu Opetushallituksen päämaksupisteestä sekä 13 tilivirastoon kuuluvasta maksupisteestä. Maksupisteitä ovat valtion yleissivistävät oppilaitokset, Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Opetusalan koulutuskeskus. 1.1.2009 lukien valtion ammatilliset erityisoppilaitokset; Alavuden erityisammattikoulu, Arlainstituutti, Aura-instituutti, Kuhankosken erityisammattikoulu ja Perttulan erityisammattikoulu siirtyivät pois Opetushallituksen tilivirastosta osaksi yksityisiä erityisopetuksen järjestäjiä. Valtion oppilaitosten toimintaa on tarkemmin kuvattu sivuilla 38–42.

Opetushallitus ulkoisti osan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista siirtyessään 1.1.2009 lukien Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkaaksi.

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Rahoituksen rakennetta on tarkasteltu lähemmin kohdassa 1.3.2. Toiminnan taloudellisuus.

1.6.2. Talousarvion toteutuminen

Tilivirastotasolla määrärahojen käytössä ei ollut muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Valtionavustusprosessin kehittäminen on aloitettu valtionavustusohjetta koskevalla päätöksellä. Siirrettyjä määrärahoja oli yhteensä 23,0 milj. euroa, missä oli lisäystä edelliseen vuoteen 4,0 milj. euroa. Vuodelta 2008 siirtyi vuodelle 2009 19,0 milj. euroa ja opetusministeriö myönsi Opetushallitukselle vuonna 2009 vuoden 2008 yleissivistävän koulutuksen kehittämismäärärahaa 4,0 milj. euroa.

Opetushallituksen päämaksupisteen vuoden 2009 toiminta on ollut 3-vuotisen tulossopimiskauden 2008–2010 keskimäinen vuosi. Budjetoinnissa ei ole tapahtunut muutoksia. Opetushallituksen toimintamenomomentin sisällä tehtiin tilijaottelumuutos. Toimintamenoihin siirrettiin oppimateriaalin kehittämiseen ja tuottamiseen tarkoituiltu momenteilta yhteensä 660 000 euroa ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishakujärjestelmän (KOULUTA) perusmenotason ylittävien menojen kattamiseen. Opetushallituksen päämaksupisteen käytettävissä ollut toimintamääräraha vuonna 2009 oli 24,6 milj. euroa ja käyttö 20,9 milj. euroa. Vuodelle 2010 määrärahasta siirtyi 3,7 milj. euroa, mikä oli 0,8 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Siirtyvän määrärahan suuruuteen vaikutti osaltaan eräiden hankkeiden siirtyminen ja loppuunsaattaminen vuonna 2010.

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma

Opetushallituksen tiliviraston toiminnat tuotot olivat kertomusvuonna yhteensä 25,8 milj. euroa ja ne vähenivät 3,8 milj. euroa vuodesta 2008. Maksullisen toiminnan osuus tuotoista oli 16,3 milj. euroa eli 63,2 % ja vähennys vuodesta 2008 oli 4,6 %. Toiminnan kulut olivat yhteensä 114,0 milj. euroa ja vähennystä vuoteen 2008 oli 23,1 milj. euroa. Vähennys sekä toiminnan tuottojen että kulujen osalta johtui pääosin viiden ammatillisen erityisoppilaitoksen poistumisesta tiliviraston organisaatiosta 1.1.2009 lukien. Toimintavuonna Opetusministeriö osoitti virastolle vähemmän erillismäärärahoja kuin vuonna 2008. Sisäiset kulut koostuvat pääosin valtion koulukodeille myönnetystä määrärahasta perusopetuksen järjestämiseen sekä Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMOLle myönnetystä määrärahasta peruskoulujen ja lukioiden kansainvälistämiseen. Satunnaiset kulut koostuvat pääosin Opetushallituksesta 1.1.2009 poistuneiden ammatillisten erityisoppilaitosten vastikkeetta luovutetun käytönmaisuuden poistosta kirjanpidosta.

Opetushallitus myönsi valtionavustuksia vuonna 2009 75,7 milj. euroa, mikä oli 12,5 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Lisäys muodostui suurelta osin perusopetuksen laadun kehittämiseen myönnettyistä avustuksista. Toisaalta EU:n rakennerahastojen ohjelmien toteutukseen maksettiin vähemmän avustuksia kuin vuonna 2008.

1.6.4. Tase

Opetushallituksen tiliviraston taseen loppusumma oli toimintavuonna 12,0 miljoonaa euroa, ja vähennystä edelliseen vuoteen oli n. 2,2 milj. euroa. Aineettomat oikeudet, n. 0,2 milj. euroa muodostuvat pääosin atk-ohjelmista. Aineellisista hyödykkeistä n. 80 %:sti oli koneita, atk-laitteita ja toimistokalusteita.

Vaihto-omaisuus 1,8 milj. euroa muodostuu pääosin päämaksupisteen vähälevikkisistä oppimateriaaleista, joista osa on maksullista ja osa maksutonta.

Lyhytaikaiset saamiset n. 4,0 milj. euroa muodostuvat pääosin maksullisen palvelutoiminnan ja ministeriöiden myöntämien määrärahojen laskutuksesta sekä vähäiseltä osin korkosaamisista ja kirjauksista, jotka on tehty maksuperusteisen juoksevan kirjanpidon muuntamisena suoriteperusteiseksi. Muiden lyhytaikaisten saamisten vähentyminen 0,8 milj. euroa johtuu pääosin valtion ammatillisten oppilaitosten siirtymisestä Opetushallituksen tilivirastosta 1.1.2009. Tämän vuoksi nämä oppilaitokset laskuttivat ja kirjasiivat saamisensa vuodelle 2008.

Käteistä rahaa on virastossa varsin vähän yhteensä 1 066,90 euroa. Muut rahat ja pankkisaamiset koostuvat käteisen rahan lisäksi Svenska skolan för synskadade -nimisen oppilaitoksen rahastoiduista, testamenteilla saaduista varoista, joita on n. 1,8 milj. euroa. Rahaston arvo nousi edellisestä vuodesta 0,3 milj. euroa.

Rahastojen pääomaan on kirjattu em. rahastoidut varat. Vieraan pääoman suurin erä muodostuu ostoveloista 7,6 milj. euroa.

1.7. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Opetushallituksen johto vastaa siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Opetushallituksen sisäistä valvontaa ja siihen liittyvää riskienhallintaa on arvioitu hyödyntäen valtioneuvoston controllerin arviointikehikkoa sekä kartoittamalla ja arvioimalla itsearviointeina toimintaan liittyviä riskejä. Arvioinnissa on huomioitu myös henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulokset sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen havainnot.

Arvioiden perusteella Opetushallituksen sisäisen valvonnan todettiin pääosin toimivan asianmukaisesti. Toiminnan riskinä on opiskelijavalintojen tietojärjestelmiin osoitettujen määrärahojen riittävyys tilanteessa, jossa valintajärjestelmien toiminnalle on asetettu lisävaatimuksia. Valtionavustusprosessissa havaittujen puutteiden osalta on ryhdytty korjaaviin toimiin. Toimintoprosessien kuvaamista jatketaan. Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien siirtäminen palvelukeskukseen on lisännyt sekä manuaalista tiedonkäsittelyä että tarkistustarvetta ja siten heikentänyt sisäisen valvonnan toimivuutta.

Arvioinnin perusteella kehittämiskohteiksi tunnistettiin

- strategian vieminen käytäntöön toiminnan konkreettisiksi tavoitteiksi
- riskienhallinta osana toiminnan kehittämistä
- mitattavien tuloksellisuustavoitteiden asettaminen ja seuranta

Kunkin valtion oppilaitoksen johto vastaa oman oppilaitoksensa osalta sisäisen valvonnan toimivuudesta ja on toteuttanut sisäisen valvonnan tilan arvioinnin valtioneuvoston controllerin suppean arviointikehikon mukaisesti. Oppilaitoskohtaiset sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumat esitetään oppilaitosten tuloksellisuusraporteissa.

1.8. ARVIOINTIEN TULOKSET

Opetushallituksesta ei ole toimintavuonna tehty ulkoista arviointia.

1.9. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

Opetushallituksessa ei ole toimintavuonna havaittu valtion tai sen vastuulla oleviin varoihin liittyviä väärinkäytöksiä tai rikoksia.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

Tiliviraston talousarvion toteutumalaskelma

LIITE 1 sivu 1

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2009	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	660 160,87	346 367,87	346 367,87		100 %
11.04.01.1 Arvonlisävero	660 160,87	346 367,87	346 367,87		100 %
12. Sekalaiset tulot	676 158,25	495 238,88	495 238,88		100 %
12.29.99 Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot	521 156,85	381 930,07	381 930,07		100 %
12.32.99.06 Muut tulot		129,17	129,17		100 %
12.39.04 Menorästit ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	105 725,94	103 584,20	103 584,20		100 %
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	49 275,46	9 595,44	9 595,44		100 %
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	8 121,43	1 917,02	1 917,02		100 %
13.01.05. Korot muista lainoista	8 041,43	1 917,02	1 917,02		100 %
13.03.01 Osinkotulot	80,00				
15. Lainat	116 660,69	38 305,78	38 305,78		100 %
15.01.04 Muiden lainojen lyhennykset	116 660,69	38 305,78	38 305,78		100 %
Tuloarviotilit yhteensä	1 461 101,24	881 829,55	881 829,55		100 %

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen		Tilinpäätös 2009	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käyttö vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29. Opetusministeriön hallinnonala	174 302 927,36	166 864 047,14	144 129 889,62	22 323 458,55	159 458 827,18	410 824,82	23 013 462,26	130 148 160,26	107 824 701,71	22 323 458,55
29.01.02. Opetushallitus/toimintamenot (smr2)	22 864 000,00	21 639 000,00	17 893 523,34	3 745 476,66	21 639 000,00		2 990 432,11	24 629 432,11	20 883 955,45	3 745 476,66
29.01.02.1. OPH toimintamenot (smr2)	20 824 000,00	20 259 000,00	17 587 240,36	2 671 759,64	20 259 000,00		2 171 299,65	22 430 299,65	19 758 540,01	2 671 759,64
29.01.02.2.1. Oppimateriaalin kehittäminen (smr2)	982 000,00	472 000,00		472 000,00	472 000,00		722 156,29	1 194 156,29	722 156,29	472 000,00
29.01.02.2.2. Ruotsinkielisen ja muun vähälevik- kisen oppimateriaalin tuottaminen (smr2)	800 000,00	650 000,00	48 282,98	601 717,02	650 000,00		96 976,17	746 976,17	145 259,15	601 717,02
29.01.02.2.3. Avustus saamenkielisen oppimate- riaalin tuottamiseen (smr2)	258 000,00	258 000,00	258 000,00		258 000,00			258 000,00	258 000,00	
29.01.21. Kansainvälinen yhteistyö (smr2)	695 128,22	95 448,00	82 148,43	13 299,57	95 448,00		109 729,79	205 177,79	191 878,22	13 299,57
29.01.21.1.1 Eräät kv-yhteistyön menot (smr2)	625 000,00						94 870,92	94 870,92	94 870,92	
29.01.21.3. Muut kansainväliset hankkeet (smr2)	70 128,22	95 448,00	82 148,43	13 299,57	95 448,00		14 858,87	110 306,87	97 007,30	13 299,57
29.01.29. Opetusministeriön hallinnonalan ar- vonlisäveromenot A	8 106 538,60	6 994 395,14	6 994 520,99		6 994 520,99					
29.01.62.13 EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus A	4 799 488,21									
29.01.70.1 Kaluston hankinta / OPH (smr3)	640 000,00						527 418,80	527 418,80	527 418,80	
29.01.88.2 Yhtiöittäminen ja omistusjärjestelyt		28 954,00	28 954,00		28 954,00					
29.10.01. Valtion yl.siv. oppilaitosten toiminta- menot (smr2)	49 305 000,00	55 792 000,00	51 057 540,50	4 734 459,50	55 792 000,00		2 242 138,87	58 034 138,87	53 299 679,37	4 734 459,50
29.10.01.1. Kielikoulut (smr2)	5 355 000,00	10 956 000,00	10 477 713,60	478 286,40	10 956 000,00		30 207,43	10 986 207,43	10 507 921,03	478 286,40
29.10.01.2. Valtion yleissivistävät erityiskou- lut(smr2)	5 455 000,00	36 972 000,00	35 233 706,83	1 738 293,17	36 972 000,00		485 147,61	37 457 147,61	35 718 854,44	1 738 293,17
29.10.01.3. Koulukotien perusopetus (smr2)	34 152 320,80	2 730 000,00	2 687 666,71	42 333,29	2 730 000,00		1 384 693,26	4 114 693,26	4 072 359,97	42 333,29
29.10.01.4. EU:n Eurooppakoulut (smr2)	2 281 003,24	1 509 000,00	1 320 759,55	188 240,45	1 509 000,00			1 509 000,00	1 320 759,55	188 240,45
29.10.01.5. Helsingin eurooppalainen koulut (smr2)	1 161 675,96	3 625 000,00	1 337 693,81	2 287 306,19	3 625 000,00		342 090,57	3 967 090,57	1 679 784,38	2 287 306,19
29.10.01.6 Helsingin eurooppalainen koulu (smr 2)	900 000,00									
29.10.20. Yleissivistävän koulutuksen kehittämi- nen (smr2)	6 616 908,00	2 637 250,00	1 383 487,44	1 253 762,56	2 637 250,00		9 099 599,07	11 736 849,07	10 483 086,51	1 253 762,56
29.10.30 Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin A	14 142 879,90	30 349 000,00	30 243 643,68		30 243 643,68	105 356,32				
29.10.30.07. Aamu- ja iltapäivätoiminnan seuran- ta ja kehittäminen (EK) (enintään)	180 684,96	200 000,00	199 552,33		199 552,33	447,67				
29.10.30.08. Avustukset oppimisympäristön kehittämiseen ja monipuolistamiseen (EK) (enin- tään)	3 964 050,00	3 886 000,00	3 885 680,00		3 885 680,00	320,00				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen		Tilinpäätös 2009	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käyttö vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.10.30.09 Avustukset oppilashuollon laadun ja sitä tukevan verkostomaisen oppilas- ja opiskelijahuoltotyön sekä palvelurakenteen edistämiseen (EK) (enintään)	1 289 950,00	400 000,00	400 000,00		400 000,00					
29.10.30.10.1. Saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen A		50 000,00	36 534,00		36 534,00	13 466,00				
29.10.30.10.2. Muut rahoituslain 42§ mukaiset avustukset	40 583,00	8 700 000,00	8 616 640,62		8 616 640,62	83 359,38				
29.10.30.10.3 Muut rahoituslain mukaiset avustukset A	8 626 742,88									
29.10.30.12.Suomen, Ruotsin ja Norjan välisen ulkomaanopetuksen menot	40 869,06	113 000,00	112 286,73		112 286,73	713,27				
29.10.30.14. Perusopetuksen laadun kehittäminen		17 000 000,00	16 992 950,00		16 992 950,00	7 050,00				
29.10.34.5 Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin yleissivistäville oppilaitoksille (smr3)							2 257,77	2 257,77	2 257,77	
29.10.51. Valtionavustus järjestöille	621 000,00	1 346 000,00	1 346 000,00		1 346 000,00					
29.10.51.1. Valtionavustus järjestöille		721 000,00	721 000,00		721 000,00					
29.10.51.2. Suomi-koulujen toiminnan tukemiseen ja kotiperuskoulu/hemgrundskola-toimintaan		625 000,00	625 000,00		625 000,00					
29.20.01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (smr2)	35 156 000,00	8 425 000,00	5 949 343,99	2 475 656,01	8 425 000,00	1 860 313,37	10 285 313,37	7 809 657,36	2 475 656,01	
29.20.20. Työpaikalla tapahtuva oppiminen (smr2)	2 445 000,00	2 300 000,00	1 343 146,02	956 853,98	2 300 000,00	825 140,44	3 125 140,44	2 168 286,46	956 853,98	
29.20.21. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (smr2)	485 000,00	630 000,00	444 546,29	185 453,71	630 000,00	318 009,34	948 009,34	762 555,63	185 453,71	
29.20.30. VO ja VA ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin A	10 973 669,89	10 492 000,00	10 426 600,00		10 426 600,00	65 400,00				
29.20.30.4.1. Ammatillisen koulutuksen yhteiset tehtävät ja laatupalkinnot sekä Örebro	1 928 965,48	1 835 000,00	1 835 000,00		1 835 000,00					
29.20.30.4.2. Muut valtionavustukset A	3 998 000,00	3 696 000,00	3 696 000,00		3 696 000,00					
29.20.30.4.3 Muut valtionavustukset A	4 109 704,41									
29.20.30.5. Ammattistartti ja laajennettu työssäoppiminen (EK) (enintään)	937 000,00	4 000 000,00	3 934 600,00		3 934 600,00	65 400,00				
29.20.30.6. Avustukset oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen		961 000,00	961 000,00		961 000,00					
29.30.20. Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot (smr2)	9 306 000,00	13 754 000,00	5 582 403,84	8 171 596,16	13 754 000,00	4 817 076,97	18 571 076,97	10 399 480,81	8 171 596,16	
29.30.20.1.01. Yleissivistävään koulutukseen liittyvä henkilöstökoulutus		4 200 000,00	1 350 700,29	2 849 299,71	4 200 000,00		4 200 000,00	1 350 700,29	2 849 299,71	

29.30.20.1.02. Ammatilliseen koulutukseen liittyvä henkilöstökoulutus	2 000 000,00	2 000 000,00	644 785,20	1 355 214,80	2 000 000,00	1 720 673,70	3 720 673,70	2 365 458,90	1 355 214,80	
Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen	Talousarvion 2009 määrärahojen	Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot	Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen	
			käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle					käyttö vuonna 2009	
29.30.20.1.03. Aikuiskoulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön liittyvät henkilöstökoulutus	1 150 000,00	1 150 000,00	584 785,55	565 214,45	1 150 000,00		925 826,11	2 075 826,11	1 510 611,66	565 214,45
29.30.20.1.09. Koko opetustoimen henkilöstöä koskeva täydennyskoulutus (ml. Opettaja-TV)	2 450 000,00	3 050 000,00	1 647 228,54	1 402 771,46	3 050 000,00		821 003,62	3 871 003,62	2 468 232,16	1 402 771,46
29.30.20.1.10. Opetusalan koulutuskeskuksen toiminnan tukirahoitus (EK) (enintään)	900 000,00	300 000,00	299 743,44	256,56	300 000,00		420,93	300 420,93	300 164,37	256,56
29.30.20.1.12. Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunnan kustannukset		98 000,00	85 300,18	12 699,82	98 000,00			98 000,00	85 300,18	12 699,82
29.30.20.2.1. Ammattitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	1 682 000,00	1 682 000,00	256 742,61	1 425 257,39	1 682 000,00		731 439,49	2 413 439,49	988 182,10	1 425 257,39
29.30.20.2.2. Kielitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	235 000,00	235 000,00	230 132,61	4 867,39	235 000,00		78 313,91	313 313,91	308 446,52	4 867,39
29.30.20.2.3. Virallisten kääntäjien tutkintojärjestelmän kehittäminen	103 000,00	103 000,00		103 000,00	103 000,00		103 000,00	206 000,00	103 000,00	103 000,00
29.30.20.2.4. Näyttötutkintojen sähköisen palauttejärjestelmän (AIPAL) Ylläpitäminen ja kehittäminen		150 000,00	99 603,46	50 396,54	150 000,00			150 000,00	99 603,46	50 396,54
29.30.20.3.1. Opetushallituksen käytettäväksi	450 000,00	450 000,00	54 108,18	395 891,82	450 000,00		410 668,90	860 668,90	464 777,08	395 891,82
29.30.20.3.7. Suomessa asuvien ulkomaalaisten opetus	336 000,00	336 000,00	329 273,78	6 726,22	336 000,00		25 730,31	361 730,31	355 004,09	6 726,22
29.30.21 Aikuiskoulutuksen kehittäminen (smr2)	242 500,00	652 000,00	166 896,09	485 103,91			216 186,14	868 186,14	383 082,23	485 103,91
29.30.21.1. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen sekä pitkäkestoisen täydennyskoulutuksen tuotekehitystyö		200 000,00		200 000,00	200 000,00			200 000,00		200 000,00
29.30.21.3. Muu aikuiskoulutuksen kehittäminen (smr2)	242 500,00	352 000,00	166 896,09	185 103,91	352 000,00		216 186,14	568 186,14	383 082,23	185 103,91
29.30.21.4. Maahanmuuttajien kielikoulutuksen kehittäminen		100 000,00		100 000,00	100 000,00			100 000,00		100 000,00
29.30.30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitostenkäyttökustannuksiin A	1 296 000,00	4 020 000,00	4 014 873,00		4 014 873,00					
29.30.30.2.2.1. Kansalaisopistot	494 000,00	380 000,00	380 000,00		380 000,00					
29.30.30.2.2.2. Kansanopistot	493 000,00	420 000,00	420 000,00		420 000,00					
29.30.30.2.2.3. Opintokeskukset	122 000,00	123 000,00	123 000,00		123 000,00					
29.30.30.2.2.4. Kesäyliopistot	187 000,00	200 000,00	200 000,00		200 000,00					
29.30.30.2.3.1. Kansalaisopistot		1 420 000,00	1 417 873,00		1 417 873,00	2 127,00				
29.30.30.2.3.2. Kansanopistot		1 241 000,00	1 238 000,00		1 238 000,00	3 000,00				
29.30.30.2.3.3. Opintokeskukset		150 000,00	150 000,00		150 000,00					
29.30.30.2.3.4. Kesäyliopistot		86 000,00	86 000,00		86 000,00					

29.30.31.Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen
lisäkoulutukseen A

Päätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen käyttö vuonna 2009	Talousarvion 2009 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentä- vät tiedot	Päätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen käyttö vuonna 2009		
6 020 814,54	6 499 000,00	6 264 058,50		6 264 058,50	234 941,50					
29.30.31.1.2. Valtionavustus ilman valmistavaa ilmankoulutusta järjestettäviin näyttötutkintoihin	3 090,00	50 000,00	46 058,50	46 058,50	3 941,50					
29.30.31.2.2. Työelämän palvelutoiminnan ja koulutuksen laadun kehittäminen		6 084 000,00	5 868 000,00	5 868 000,00	216 000,00					
29.30.31.2.3. Näyttötutkintojen koe- ja materiaa- lipalvelut		350 000,00	350 000,00	350 000,00						
29.30.31.2.4 Loppusuoritukset ja oikaisut		15 000,00			15 000,00					
29.30.31.31 Työelämän palvelutoiminnan ja koulutuksen laadun kehittäminen A	5 534 000,00									
29.30.31.32 Näyttötutkintojen koe- ja materiaa- lipalvelut A	350 000,00									
29.10.31.33 Valtionavustus aikuiskoulutuksen sähköisen palautejärjestelmän kustannuksiin	133 724,54									
29.40.20. Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot (smr3)	50 000,00	450 000,00	260 994,80	189 005,20	450 000,00	450 000,00	260 994,80	189 005,20		
29.40.21. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (smr2)		110 000,00		110 000,00	110 000,00	110 000,00		110 000,00		
29.50.20.1. Yliopistolaitoksen yhteiset menot, tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta (smr3)	537 000,00	650 000,00	647 208,71	2 791,29	650 000,00	5 159,59	655 159,59	652 368,30	2 791,29	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	4 487 422,39	3 158 073,69	3 158 073,69	3 158 073,69						
32.30.51.2.1. Palkkaukset		314 878,73	314 878,73	314 878,73						
32.50.64.2.3. Muut ESR-hallinnonalat		934 392,52	934 392,52	934 392,52						
32.50.64.7.2. OPM:n hallinnonala		845 995,00	845 995,00	845 995,00						
32.50.65.2.3. Muut ESR-hallinnonalat		1 062 807,44	1 062 807,44	1 062 807,44						
32.70.61.62.3 ESR 2006-2006 OPM:n hallinnonala A	3 939 798,62									
32.70.64.23 ESR 2007-2013 EU-rahoitusosuus muut hallinnonalat A	5 425,91									
32.70.65.23 ESR 2007-2013 valtion rahoitusosuus muut hallinnonalat	6 106,32									
32.80.51 Työllistäminen valtionhallintoon K	536 091,54									
32.80.51.21 Palkkaukset K	535 959,86									
32.80.51.22 Muut menot K	131,68									
Määrärahatilit yhteensä	178 790 349,75	170 022 120,83	147 287 963,31	22 323 458,55	162 616 900,87	410 824,82	23 013 462,26	130 148 160,26	107 824 701,71	22 323 458,55

Opetushallituksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

osa 2

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2009 valtuudet						Talousarvio-menot 2009	Määräraha-tarve 2010	Määräraha-tarve 2011	Määräraha-tarve 2012	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämätää	Uusittavissa 2010 TA:ssa						
29.10.01 Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot MUU	0	200	0	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet	0	200	0	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0
29.10.01 Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot MUU	0	500	0	500	500	0	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet	0	500	0	500	500	0	0	0	0	0	0	0	0
32.50.64 EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus ohjelmakaudella 2007-2013	40 443	1 078	0	1 078	990	88	0	846	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	40 443	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet	0	1 078	0	1 078	990	88	0	846	0	0	0	0	0
32.50.64 EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus ohjelmakaudella 2007-2013	3 143	7 169	6 730	13 899	6 878	7 021	0	934	4 829	1 109	0	0	5 938
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 143	0	0	0	0	0	0	896	2 241	0	0	0	2 241
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet	0	3 904	3 426	7 330	3 735	3 595	0	38	2 588	1 109	0	0	3 697
32.50.65 Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahastoohjelmiin ohjelmakaudella 2007-2013	3 610	7 948	7 538	15 486	7 777	7 709	0	1 063	5 471	1 238	0	0	6 709
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 610	0	0	0	0	0	0	1 021	2 583	0	0	0	2 583
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet	0	4 296	3 790	8 086	4 167	3 919	0	42	2 888	1 238	0	0	4 126
Yhteensä	47 196	9 978	7 216	17 194	9 392	7 802	0	2 843	10 300	2 347	0	0	12 647

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2009 - 31.12.2009		1.1.2008 - 31.12.2008	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	16 335 549,79		17 132 409,71	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	74 043,35		235 248,77	
Muut toiminnan tuotot	<u>9 424 149,28</u>	25 833 742,42	<u>12 249 281,09</u>	29 616 939,57
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	5 883 184,20		5 534 532,81	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-811,24		2 935,20	
Henkilöstökulut	64 621 158,81		84 353 708,52	
Vuokrat	12 242 947,14		16 517 117,51	
Palvelujen ostot	21 399 456,74		21 055 648,62	
Muut kulut	3 840 368,06		3 857 713,16	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-535 222,94		-194 429,30	
Poistot	2 211 738,74		2 147 269,12	
Sisäiset kulut	<u>4 322 617,15</u>	<u>113 985 436,66</u>	<u>3 860 258,44</u>	<u>137 134 754,08</u>
JÄÄMÄ I		-88 151 694,24		-107 517 814,51
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 098,21		6 868,41	
Rahoituskulut	<u>6 111,66</u>	-5 013,45	<u>4 070,99</u>	2 797,42
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	7 400,44		1 000,00	
Satunnaiset kulut	<u>1 472 617,82</u>	-1 465 217,38	<u>1 078,21</u>	-78,21
JÄÄMÄ II		-89 621 925,07		-107 515 095,30
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Kunnille	47 888 412,49		32 244 562,64	
Kuntayhtymille	13 012 473,08		16 179 608,45	
Elinkeinoelämälle	2 071 559,00		2 603 100,48	
Voittoa tavoitt.yhteisöille	12 737 322,28		12 183 749,15	
Ulkomaille	0,00		14 040,48	
Kulujen palautukset	<u>-358 287,30</u>	<u>75 351 479,55</u>	<u>-511 791,10</u>	<u>62 713 270,10</u>
JÄÄMÄ III		-164 973 404,62		-170 228 365,40
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	389 073,16		709 904,93	
Suoritetut arvonlisäverot	7 049 268,34		8 203 851,62	
Verot ja veronluonteiset maksut	<u>-6 660 195,18</u>	<u>-6 660 195,18</u>	<u>-7 493 946,69</u>	<u>-7 493 946,69</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-171 633 599,80</u>		<u>-177 722 312,09</u>

4. TASE

TILIVIRASTON TASE				
	31.12.2009		31.12.2008	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	204 677,45		296 063,73	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>0,00</u>	204 677,45	<u>0,00</u>	296 063,73
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	354 205,02		502 522,21	
Rakennelmat	27 995,57		29 149,89	
Koneet ja laitteet	3 360 391,66		5 751 290,56	
Kalusteet	503 956,33		746 847,16	
Muut aineelliset hyödykkeet	18 310,44		65 909,22	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>137 718,67</u>	4 402 577,69	<u>0,00</u>	7 095 719,04
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>0,00</u>	0,00	<u>200,00</u>	200,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ				
		4 607 255,14		7 391 982,77
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>1 798 157,72</u>	1 798 157,72	<u>1 262 123,54</u>	1 262 123,54
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>4 931,46</u>	4 931,46	<u>43 237,24</u>	43 237,24
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	2 476 748,97		2 068 898,49	
Siirtosaamiset	698 891,49		508 414,93	
Muut lyhytaikaiset saamiset	595 060,13		1 380 857,03	
Ennakkomaksut	<u>11 792,18</u>	3 782 492,77	<u>19 424,50</u>	3 977 594,95
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	1 066,90		4 239,85	
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>1 831 026,61</u>	1 832 093,51	<u>1 491 805,27</u>	<u>1 496 045,12</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ				
		7 417 675,46		6 779 000,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ				
		<u>12 024 930,60</u>		<u>14 170 983,62</u>

31.12.2009

31.12.2008

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

VALTION PÄÄOMA

Valtion pääoma 1.1.1998	8 105 962,85		8 105 962,85	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-13 451 150,77		-20 090 965,95	
Pääoman siirrot	168 491 951,12		184 362 127,27	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-171 633 599,80</u>	-8 486 836,60	<u>-177 722 312,09</u>	-5 345 187,92

RAHASTOJEN PÄÄOMAT

Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>1 831 026,61</u>	1 831 026,61	<u>1 491 805,27</u>	<u>1 491 805,27</u>

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ

-6 655 809,99

-3 853 382,65

VIERAS PÄÄOMA

LYHYTAIKAINEN

Saadut ennakot	0,00		263 889,40	
Ostovelat	7 582 941,08		8 428 367,28	
Tilivirastojen väliset tilitykset	1 361 728,71		457 046,42	
Edelleen tilitettävät erät	1 397 683,72		335 675,21	
Siirtovelat	7 682 792,84		8 280 197,19	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>655 594,24</u>	<u>18 680 740,59</u>	<u>259 190,77</u>	<u>18 024 366,27</u>

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

18 680 740,59

18 024 366,27

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

12 024 930,6014 170 983,62

5 LIITETIEDOT

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Vuonna 2009 jatkui tulossopimuskausi ajalle 2008 - 2010. Budjetoinnissa ei ole tapahtunut muutoksia. Määrärahojen käyttö sekä toimintamenojen että valtionavustusten myönnössä on jatkunut edellisen vuoden kaltaisena.

Opetushallituksella ei ole ollut ulkomaanrahan määräisiä saamisia eikä velkoja.

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin aiemminkin.

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvia virheiden korjauksia ei ole tehty.

1.1.2009 lukien valtion ammatilliset erityisoppilaitokset; Alavuden erityisammattikoulu, Arla-instituutti, Aura-instituutti, Kuhankosken erityisammattikoulu ja Perttulan erityisammattikoulu siirtyivät pois Opetushallituksen tilivirastosta osaksi yksityisiä erityisopetuksen järjestäjiä.

Opetushallitus ulkoisti sekä talous- että henkilöstöhallinnon palvelunsa ja siirtyi 1.1.2009 lukien Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkaaksi.

Toimintakertomuksen kohdassa Tilinpäätösanalyysi on yksityiskohtainen selvitys tilivuodesta.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2009	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %

Tilivirastolla ei ole nettobudjetoituja tulomomentteja

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen		Tilinpäätös 2009	Vertailu Tal.arvio - Tilinpäät.	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käyttö vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.01.02.	Bruttomenot	29 729 177,41	28 739 000,00	26 116 980,60	29 862 457,26				29 107 412,71	
Opetushallituksen	Bruttotulot	6 865 177,41	7 100 000,00	8 223 457,26	8 223 457,26				8 223 457,26	
toimintamenot (smr2)	Nettomenot	22 864 000,00	21 639 000,00	17 893 523,34	3 745 476,66	21 639 000,00	2 990 432,11	24 629 432,11	20 883 955,45	3 745 476,66
29.10.01.	Bruttomenot	55 487 350,84	*	58 045 407,11	62 779 866,61				60 287 545,98	
Valtion yleissivistävän koulu-	Bruttotulot	6 182 350,84	*	6 987 866,61	6 987 866,61				6 987 866,61	
toimintamenot (smr2)	Nettomenot	49 305 000,00	55 792 000,00	51 057 540,50	4 734 459,50	55 792 000,00	2 242 138,87	58 034 138,87	53 299 679,37	4 734 459,50
29.20.01.	Bruttomenot	38 393 103,00	9 925 000	7 363 363,63	9 839 019,64				9 223 677,00	
Valtion ammatillisen koulu-	Bruttotulot	3 237 103,00	1 500 000	1 414 019,64	1 414 019,64				1 414 019,64	
toimintamenot (smr2)	Nettomenot	35 156 000,00	8 425 000,00	5 949 343,99	2 475 656,01	8 425 000,00	1 860 313,37	10 285 313,37	7 809 657,36	2 475 656,01
29.30.20.	Bruttomenot	5 673 620,12	300 000	5 157 016,14	5 157 272,70				5 157 437,07	
Opetustoimen henkilöstökou-	Bruttotulot	4 773 620,12	*	4 857 272,70	4 857 272,70				4 857 272,70	
lutus ja	Nettomenot	900 000,00	300 000,00	299 743,44	256,56	300 000,00	420,93	300 420,93	300 164,37	256,56
eräät muut menot (smr2)										

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Tilivirastolla ei ole kertomusvuonna ollut arviomäärärahojen ylityksiä.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetusministeriön hallinnonala		57 406,85
2007		2 257,77
29.10.34.5 Ennen vuotta 1993 myönnettyjen rakennuslupien edellyttämät valtionosuudet ja muut lakisääteiset menot yleissivistäville oppilaitoksille	2 257,77	
2008		55 149,08
29.01.02.2.1 Opetushallitus, Oppimateriaalin kehittäminen	37 285,67	
29.30.20.2.3 Virallisten kääntäjien tutkintojärjestelmän kehittäminen	17 863,41	
Pääloukat yhteensä		57 406,85
2007		2 257,77
2008		55 149,08

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2 009	2 008
Henkilöstökulut	52 052 175,16	67 725 935,74
Palkat ja palkkiot	52 117 378,96	67 760 497,86
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-65 203,80	-34 562,12
Henkilösivukulut	12 568 983,65	16 627 772,78
Eläkekulut	10 650 334,92	13 773 738,80
Muut henkilösivukulut	1 918 648,73	2 854 033,98
Yhteensä	64 621 158,81	84 353 708,52
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	109 948,50	163 837,39

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
Käyttöomaisuus				
Aineettomat hyödykkeet				
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	4	25	0 %
1121 Patenttioikeudet *)	tasapoisto	10	10	0 %
1122 Tekijänoikeudet *)	tasapoisto	10	10	0 %
1123 Liittymismaksut	tasapoisto	10	10	0 %
1129 Muut aineettomat oikeudet	tasapoisto	10	10	0 %
1140 Itsevalmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0 %
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	4	25	0 %
Aineelliset hyödykkeet				
1220 Asuinrakennukset	tasapoisto	30	3,3	0 %
1223 Varastorakennukset	tasapoisto	30	3,3	0 %
1227 Koulurakennukset	tasapoisto	30	3,3	0 %
1229 Muut rakennukset	tasapoisto	30	3,3	0 %
1230 Rakennelmat	tasapoisto	20	5	0 %
1250 Autot ja muut maajetälineet	tasapoisto	5	20	0 %
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	tasapoisto	30	3,3	0 %
1253 Raskaat työkonet	tasapoisto	15	6,7	0 %
1254 Kevyet työkonet	tasapoisto	5	20	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	4	25	0 %
1256 Toimistokoneet ja -laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	6	16,7	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	tasapoisto	5	20	0 %
1260 Muut tutkimuslaitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
12691 Simulaattori - helikopteri	tasapoisto	15	6,7	0 %
12693 Simulaattori - laiva	tasapoisto	10	10	0 %
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0 %
1279 Muut kalusteet	tasapoisto	5	20	0 %

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta (= oletusarvoina kalusto-ohjelmassa).

*) patenti- ja tekijänoikeuksien osalta poistoaikaa ei saa mitoitaa pidemmäksi kuin tekijänoikeuden tai patentin voimassaoloaika on

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	Yhteensä			
	112	114		122	123	125-126						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Rakennukset	Rakennelmat	Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyöd.	129 Ennakkomaksut	130 Käyttöomaisuus			
Hankintameno 1.1.2009	1 695 274,63	79 096,31	1 774 370,94	1 028 576,46	0,00	15 769 170,32	2 516 562,27	6 782,68	0,00	19 321 091,73	0,00	0,00
Lisäykset	189 780,50	0,00	189 780,50	78 528,75	29 100,00	985 482,47	430 397,40	0,00	0,00	1 523 508,62	0,00	0,00
Vähennykset	-43 319,13	-268,61	-43 587,74	0,00	0,00	-214 474,01	-29 514,64	0,00	0,00	-243 988,65	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2009	1 841 736,00	78 827,70	1 920 563,70	1 107 105,21	29 100,00	16 540 178,78	2 917 445,03	6 782,68	0,00	20 600 611,70	0,00	0,00
Kertyneet poistot 1.1.2009	-1 611 803,37	-79 049,39	-1 690 852,76	-613 160,61	0,00	-11 977 891,19	-2 213 508,01	0,00	0,00	-14 804 559,81	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	43 198,62	221,69	43 420,31	0,00	0,00	212 841,02	29 514,64	0,00	0,00	242 355,66	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-102 636,33	0,00	-102 636,33	-139 739,58	-1 104,43	-1 416 276,44	-245 373,62	0,00	0,00	-1 802 494,07	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2009	-1 671 241,08	-78 827,70	-1 750 068,78	-752 900,19	-1 104,43	-13 181 326,61	-2 429 366,99	0,00	0,00	-16 364 698,22	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	170 494,92	0,00	170 494,92	354 205,02	27 995,57	3 358 852,17	488 078,04	6 782,68	0,00	4 235 913,48	0,00	0,00

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot			Muutos 2009–2008
	31.12.2009	31.12.2008	
Korot euromääräisistä saamisista	1 098,21	6 788,41	-5 690,20
Osingot	0,00	80,00	-80,00
Rahoitustuotot yhteensä	1 098,21	6 868,41	-5 770,20
Rahoituskulut			Muutos 2009-2008
	31.12.2009	31.12.2008	
Korot euromääräisistä veloista	3 312,14	2 853,34	458,80
Kurssi- ja emissiotappiot	2 254,09	0,00	2 254,09
Muut rahoituskulut	545,43	1 217,65	-672,22
Rahoituskulut yhteensä	6 111,66	4 070,99	2040,67
Netto	- 5 013,45	2 797,42	-7810,87

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Lainananto lainansaajasektoreittain €	Lainapääoma	Lisäys	Vähennys	Lainapääoma	Pääomamuutos
	31.12.2009	2009	2009	31.12.2008	2009–2008
Julkisyhteisöt	4 931,46	0,00	38 305,78	43 237,24	-38 305,78
Paikallishallinto	4 931,46	0,00	38 305,78	43 237,24	-38 305,78
Yhteensä	4 931,46	0,00	38 305,78	43 237,24	-38 305,78

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Tilivirastolla ei ole tässä liitteessä esitettäviä tietoja.

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2009	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	4 931,46	0,00	4 931,46
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	1 832 093,51	0,00	0,00	1 832 093,51
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	1 832 093,51	0,00	0,00	1 837 024,97

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset

milj. € tai sanallinen selitys	31.12.2009	31.12.2008	Muutos 2009–2008
Muut vastuut			
Vuokrasopimukset *	58 613 007	75 318 352	-16 705 345

* Tilivirastolla on lisäksi toistaiseksi voimassa olevia vuokrasopimuksia, jotka todennäköisesti ovat voimassa ainakin 15 vuotta ja on siten arvoltaan vähintään 5 milj. euroa

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Vuokrasopimukset			
Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio			
- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä			9 505 530
Määräraikaiset sopimukset			5 754 722
Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset			3 750 808

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2009	Varat 31.12.2008	Käyttötarkoitus
Allmänna donationsfonden vid Svenska skolan för synskadade	1 831 026,61	1 491 805,27	Svenska skolan för synskadade (mp 612) Testamenttien tahdon mukaisesti oppilaiden hyvinvointiin, vapaa-aikatoiminnan järjestämiseen yms
Yhteensä	1 831 026,61	1 491 805,27	

Liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä 31.12.2009	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Rahastot		
Heta Lintumäen rahasto	30 021,29	Haukarannan koulun (mp608) oppilaiden opintomatkat, retket yms
Hilja Iivanaisen rahasto	50 190,81	Haukarannan koulun (mp608) oppilaiden kasvatus ja kuntoutus
Maria Kuusenkannon rahasto	37 727,12	Mikael-koulun (mp609) oppilaiden opiskelun tukeminen ja virkistystoiminta
Yhteensä	117 939,22	

Liite 15: Velan muutokset

Tilivirastolla ei ole kertomusvuoden aikana ollut velan muutoksia.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tilivirastolla ei ole tässä liitteessä esitettäviä velkoja.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Tilivirastolla ei ole tässä liitteessä esitettäviä muita tietoja.

Liite 18: Henkilöstöä koskevat tunnusluvut

Opetushallitus

		2007	2008	2009
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	henkilöä	334	313	291
Henkilötyövuodet keskimäärin	htv	333	306	287
Henkilöstöryhmäjakauma				
- johto	%	1,5	1,6	2,4
- esimiehet	%	6,6	6,7	6,2
- asiantuntijat	%	66,5	68,1	67,0
- ammattihenkilöstö	%	25,4	23,6	24,4
Sukupuolijakauma				
- miehet	%	25,4	26,8	27,1
- naiset	%	74,6	73,2	72,9
Vakinaiset / henkilöstöstä	%		90,7	92,8
- miehet	%		25,4	25,9
- naiset	%		74,6	74,1
Määräaikaiset (ei taustavirkaa Oph:ssa)	%	18,3	9,3	7,2
- miehet	%		41,4	42,9
- naiset	%		58,6	57,1
Asiantuntijoista määräaikaisia	%	19,4	8,9	5,6
Kokoaikaiset / henkilöstöstä	%		94,6	94,5
- miehet	%		27,0	26,9
- naiset	%		73,0	73,1
Osa-aikaiset / henkilöstöstä	%		5,4	5,5
- miehet	%		23,5	31,3
- naiset	%		76,5	68,8
Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa	vuotta	49,4	51,1	51,2
45- ja yli 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä	%	70,4	75,1	77,7
Koulutustasoindeksi	(1-8)	6,1	5,9*)	6,1
Tehty vuosityöaika	pv/htv	193,3	205,5	195,2
Tehdyn työajan osuus kokonaistyöajasta	%	77,3	80,9	77,5
Työvoimakustannukset yhteensä	tuhatta €	16 782	17 226	16 552
Palkkasumma	tuhatta €	13 200	13 559	13 133
Välilliset palkat	tuhatta €	3 619	3 245	3 565
Sosiaaliturvamaksut	tuhatta €	3 153	3 297	3 038
Muut välilliset työvoimakustannukset	tuhatta €	429	370	380
Välilliset työvoimakustannukset	tuhatta €	7 201	6 911	6 983
Välill. työvoimakust./Tehdyn työajan palkat	%	75,2	67,0	73,0
Työtyytyväisyysindeksi	(1-5)	3,1	3,2	3,23
Sairauspoissaolot	tap./htv	2,3	2,6	2,5
	työpv/htv	11,0	9,1	10,1
Vaihtuvuus				
Poistuma yhteensä (ed. v:n lopun henk.)	%	13,6	15,6	14,1
- luonnollinen poistuma *)	%	5,7	5,7	10,9
- muu poistuma *)	%	8,0	9,9	3,2
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirt. *)	%	0,9	0,3	0,3
Rekrytoinnit / vakinaisiksi	henkilöä	114/19	59/3	74/20
Henkilöstön keskimääräinen palvelusaika	vuotta	13,6	15,1	15,0
Virkistys ja liikunnan tukeminen	€/htv	142	102	212
Työkunnan ja työtyytyv. edistäminen	€/htv		271	
Henkilöstökoulutus	työpv/htv	3,5	1,5	1,0

		2007	2008	2009
- koulutuskustannukset (sis. palkat)	€/htv	821	694	397
Työterveydenhoito				
- kävijöitä, prosenttia henkilöstöstä	%	93,1	61,7	92,1
- kustannukset (brutto, sis. terv.tark.)	€/htv	568	571	710
	€/kävijä	452	632	712
Henkilötyövuoden hinta	€	50 337	56 220	57 772
Keskimääräinen kuukausipalkka	€	3 299	3 688	3 820

Valtion oppilaitokset

		Ammatilliset oppilaitokset			Yleissivistävät erityisoppilaitokset			Kielikoulut			Helsingin eurooppalainen koulu		Opeko			Kaikki yhteensä		
		2007	2008	2009 ⁴	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	henkilöä	731	664	195	778	761	755	167,0	168,0	170,0	27,0	34,0	74	66	59	1750,0	1659,0	1213,0
Henkilötyövuodet	htv	691,00	553,00	91,10	702,3	686,8	680,7	149,6	153,7	154,2	7,6	12,2	77,8	64,7	59,0	1620,7	1458,2	997,2
- toimintameno momentilta palkatut		567	546	87,0	677,5	641	612,1	149,3	153,4	154,2	70,0	12,2	69,3	63	57	1463,1	1403,4	922,5
- kuntien maksamat		0	0	0,0	19,11	45,77	61,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	19,1	45,8	61,7
- muilta momenteilta palkatut		24	7	3,0	0	0	8,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	8,5	1,7	2	32,8	9,0	13,0
Määräaikaiset	henkilöä	320	245	129	194	203	184	54,0	55,0	50,0	22,0	25,0	21	17	13	589	520	401,0
opettajista määräaikaisia	henkilöä	144	124	88	29	27	27	43,0	46,0	40,0	22,0	25,0	0	0	0	216	197	180,0
Vakinainen henkilöstö	henkilöä	411	419	63	584	565	573	113,0	113,0	119,0	5,0	12,0	53	49	46	1161	1146	813,0
- johto	henkilöä	22	22	4	28	27	29	6,0	6,0	8,0	1,0	1,0	11	11	11	67	66	53,0
- opettajat	henkilöä	94	100	22	133	127	128	71,0	70,0	75,0	0,0	6,0	0	0	0	298	297	231,0
- muu henkilöstö	henkilöä	296	297	34	423	411	416	36,0	37,0	39,0	4,0	5,0	42	38	35	797	783	529,0
Sukupuolijakauma																		
- naiset	%	52	52	36	81	82	81	83 %	84 %	81 %	67	58	73	68	72	73	71	67
- miehet	%	48	48	64	19	18	19	17 %	16 %	19 %	33	33	27	32	28	27	29	33
Kokoaikaiset	henkilöä	603	561	98	654	653	641	138	131	145	9	16	65	57	57	365	280	191
Osa-aikaiset	henkilöä	130	110	97	124	108	115	29	37	29	18	18	9	9	2	73	53	52
Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa	vuotta	45	45	45	45	46	46	46	45	46	46	45	46	47	47	45	36	44
- 45- ja yli vuotiaiden osuus henkilöstöstä	%	49	52	33	57	53	60	55	53	54	41	32	47	58	64	52	43	49
Henkilöstön keskim. palvelusaika	vuotta	8	8	7	10,7	10,9	10,0	19	20	19	0	1	10	10	12	12	10	10
Henkilöstökoulutus																		
- työpäivää/ henkilötyövuosi	työpvp/htv	3,6	1,80	1,80	3,2	4,1	4,6	0,6	1,1	0,9	0,0	0,0	6	7	7	3	3	3
- koulutuskustannukset (sis.palkat)	€/htv	482	357	680	702	626	687	380	259	250	0	461	912	1280	2147	619	504	845
Työterveyshuolto																		
- käyttäjiä, prosenttia koko henkilöstöstä	%	86	94	95	89	89	87	76	90	71	11	47	69	80	80	80	71	76
- kustannukset (brutto)	€/htv	598	462	517	533	558	645	276	531	489	374	276	374	320	394	445	374	464
Virkistys ja liikunnan tukeminen	€/htv	144	125	274	46	60	110	77	96	124	0	138	27	25	34	73	61	136
Tehty kokonaistyöaika (vuosityöaika)	pvp/htv	206	181	238	199	213	208	249	247	206	684		187	187	183	210	166	167
Tehdyn työajan osuus kokonaistyöajasta	%	81	82	86	75	80	81	85	86	73	94		75	73	73	79	64	63
Työvoimakustannukset yhteensä:	tuhat €	24 847	24 062	3 820	27 090	28 920	29 889	7 090	7 888	8 075	339	787	3 333	3 179	3 007	62360	64049	45578
- palkkasumma	tuhat €	19 692	19 105	3 123	21126	22640	23416	5 557	6 309	6 450	281	632	2559	2481	2309	48934	50535	35930
- välilliset palkat	tuhat €	4 166	4 049	570	3787	4500	4667	937	893	1 148	4	34	1276	568	610	10166	10010	7029
- sosiaaliturva	tuhat €	4 614	4 459	603	5280	5647	5692	1 396	1 460	1 492	54	149	730	663	612	12020	12229	8548
- muut välilliset työvoimakustannukset	tuhat €	541	498	94	684	633	781	137	119	133	4	6	44	35	86	1406	1285	1100
Henkilötyövuoden hinta	€	35 958	43 512	41 932	38 573	42 108	43 909	47 393	51 321	52 367	44 605	64 508	42 841	49 134	50 966	38 477	43 923	45 706
Keskimääräinen kuukausipalkka	€	2 375	2 879	2 857	2 507	2 747	2 867	3 095	3 421	3 486	3 081	4 317	2 741	3 196	3 261	2 516	2 888	3 003

⁴ Vuonna 2007 ja 2008 valtion ammatilliset oppilaitokset sisälsivät valtion ammatilliset erityisoppilaitokset, Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Meriturvan. Vuonna 2009 ammatilliset erityisoppilaitokset eivät kuuluneet Opetushallituksen tilivirastoon.

LIITE 19: Tulossopimuksen seurannan tunnusluvut

TULOSMITTARI	Toteuma 2007	Toteuma 2008	Toteuma 2009	Muutos edellisvuodelta
1.3.1 Toiminnan tehokkuus				
Näyttötutkintojen ja valmistavan koulutuksen järjestämisedellytysten arviointi, käsittelyaika / kk	4,2	4	3,6	-0,4
Tutkinnon tunnustamista koskevien päätösten käsittelyaika / kk	3	3,2	4,0	+0,8
Rakennerahaston rahoitushakemusten käsittelyaika / kk	0	5	6	+1
Rakennerahaston maksatushakemusten käsittelyaika / kk	4	4	6	+2
Valitusten ja kanteluiden käsittelyaika /kk	*	*	2	
Lausuntojen käsittelyaika /kk	*	*	1	
Valtionavustuspäätösten käsittelyaika haun päättymisestä enintään /kk	*	*	3	
Vastaanotetuista tutkintojen tunnustamista koskevista hakemuksista ratkaistu vuoden aikana / %	*	*	61	
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta				
<u>Julkisoikeudelliset suoritteet</u>				
Opetushallinnon tutkinnot	418	375	253	-122
Päätökset korkeakoulututkinnon tunnustamisesta	554	411	563	+152
Valtion kielitutkinnot	2310	2070	1660	-410
Näyttötutkinnot: tutkintomaksut/kpl	42 555	46 131	49 074	+1757
<u>Liiketaloudelliset suoritteet</u>				
Koulutettavapäivät	10 268	10 442	12 199	+1757
Näyttötutkintojen järjestämisedellytysten arvioinnit	128	98	81	-17
Tilatut konsultoinnit ja arvioinnit	118	87	10	-77
Ulkomaisten tutkintojen vastaavuuslausunnot	56	43	50	+7
Vähälevikkiset uudet oppikirjat oppimateriaaleineen	63	62	23	-39
Myydyt vähälevikkiset oppimateriaalit	69 500	71 690	64 630	-7060
Myydyt julkaisut	26 900	16 883	16 603	-280
Uudet maksulliset julkaisut	13	11	2+44**	
Maksullisten koulutusten asiakastytyväisyys (1–5)	4,2	4,2	4,2	0
Yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmien perusteiden lisäykset / muutokset	*	*	7	
Ammatillisten perustutkintojen ja valmistavien koulutusten perusteet	8	28	23	***
Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen näyttötutkintojen perusteet	41	39	33	-6
Ammattikoulutuksen koulutuskokeiluissa mukana olevat koulutuksen järjestäjät %	56	56	69	+13
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset tarkastukset	3	4	3	-1
Koulutuksen seurantaraportit	*	*	13	
Yleissivistävän koulutuksen oppimistulosten seuranta-arviointiraportit	4	2	1	-1
Ammatillisen koulutuksen oppimistulosten seuranta-arvioinnit tutkinnoittain	4	6	9	+3
Europassi-liikkuvuustodistukset	1215	1539	1808	+269
Ennakkoinnin sähköisen tietopalvelun ENSTin kävijöiden käynnit keskimäärin / kk	74 141	40 000	****	
Koulutusoppaat	15	10	9	-1
Koulutustiedon latauksiin liittyvät haut koulutusnettipalvelusta	9,2 milj.	11,6 milj.	14,4 milj.	+ 2,8 milj.
Ammatillisen, lukiokoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteishaun nettihakijoiden osuus / %	30	75	99	+24
Opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutuksiin osallistuneiden määrät	23 202	24 700	26 200	+1 500
Tutkintotoimikunnat	176	174	175	+1
Koulutustoimikunnat	34	34	34	0
Vähälevikkinen maksuton digitaalinen oppimateriaali	59	21	6	-15

*tietoja ei saatavilla

**tutkintojen perusteet otettiin uudelleen myyntituotteeksi

*** vuoden 2008 luku sisältää myös osittain uudistetut perusteet, siksi se ei ole vertailukelpoinen vuoden 2009 luvun kanssa

**** ENSTiä ei päivitetty vuonna 2009

LIITE 20: Vuonna 2009 maksetut valtionavustukset talousarviotileittäin

Talousarviotili		1 000 €
29010223	Avustus saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen	258
291020	Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen	8 907
29103007	Aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittäminen ja seuranta	143
29103008	Avustukset oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen	3 886
29103009	Avustukset oppilashuollon laadun ja sitä tukevan verkostomaisen oppilas- ja opiskelija-huoltotyön sekä palvelurakenteen edistämiseen	400
291030101	Saamenkielisten ja romaninkielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen	37
291030102	Muut rahoituslain 42 §:n mukaiset avustukset	7 623
29103012	Suomen, Ruotsin ja Norjan välisen sopimuksen mukaiset ulkomaanopetuksen menot	112
29103014	Perusopetuksen laadun kehittäminen	16 993
2910511	Valtionavustus järjestöille	721
2910512	Suomi-koulujen toiminnan tukemiseen ja kotiperuskoulu / hemgrundskola-toimintaan	719
292020	Työpaikalla tapahtuva oppiminen	1 966
292021	Ammatillisen koulutuksen kehittäminen	78
29203041	Ammatillisen koulutuksen yhteiset tehtävät ja laatupalkinnot	1 800
29203042	Muut valtionavustukset	3 696
2920305	Ammattistartti ja laajennettu työssäoppiminen	3 935
2920306	Avustukset oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen	961
293020101	Yleissivistävään koulutukseen liittyvä henkilöstökoulutus	1 349
63056	Yleissivistävään koulutukseen liittyvä henkilöstökoulutus	3 245
293020102	Ammatilliseen koulutukseen liittyvä henkilöstökoulutus	2 361
293020103	Aikuiskoulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön liittyvä henkilöstökoulutus	1 508
293020109	Koko opetustoimen henkilöstöä koskeva täydennyskoulutus	1 740
29302021	Ammattitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	502
29302037	Suomessa asuvien ulkomaalaisten opetus	345
293030221	VO Kansalaisopistojen kehittämisavustus	380
293030222	VO Kansanopistojen kehittämisavustus	420
293030223	VO Opintokeskusten kehittämisavustus	123
293030224	VO Kesäyliopistojen kehittämisavustus	200
293030231	Kansalaisopistojen opintosetelityyppinen avustus	1 418
293030232	Kansanopistojen opintosetelityyppinen avustus	1 238
293030233	Opintokeskusten opintosetelityyppinen avustus	150
293030234	Kesäyliopistojen opintosetelityyppinen avustus	86
29303112	Valtionavustus ilman valmistavaa koulutusta järjestettäviin näyttötutkintoihin	46
29303122	Työelämän palvelutoiminnan ja koulutuksen laadun kehittäminen	5 818
29303123	Näyttötutkintojen koe- ja materiaalipalvelut	350
32506423	EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007–2013	2 204
	YHTEENSÄ	75 718

ALLEKIRJOITUS

Opetushallituksen vuoden 2009 tilinpäätös on hyväksytty Opetushallituksen johtokunnassa.

Helsingissä 4.3.2010

Aila Paloniemi
Puheenjohtaja,
Kansanedustaja

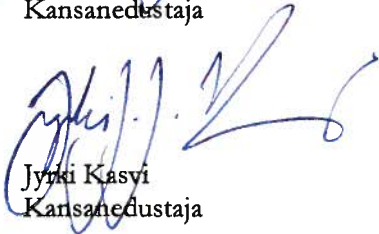
Christina Gestrin
Kansanedustaja

Jukka Gustafsson
Kansanedustaja

Sanna Järvelä
Professori

Jyrki Kasvi
Kansanedustaja

Markku Koponen
Koulutusjohtaja

Olli Luukkainen
Koulutusasiain päällikkö

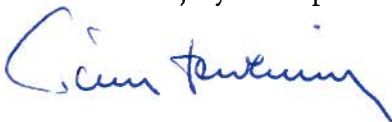
Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
Toimitusjohtaja

Saana Siekkinen
Koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija

Raija Vahasalo
Kansanedustaja

Timo Lankinen
Pääjohtaja

Ilpo Hanhijoki
Opetusneuvos

Petri Pohjonen,
Ylijohtaja,
sihteeri